

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

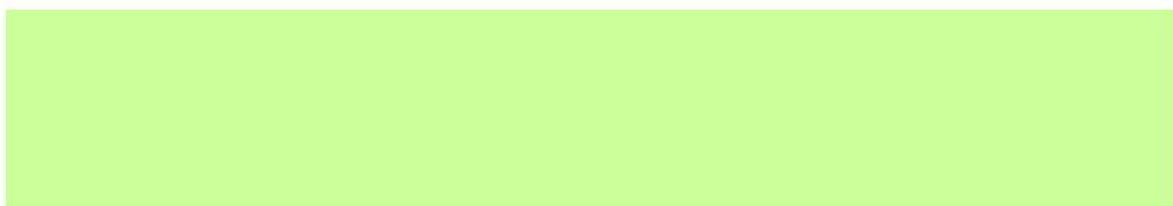
Jesper Hedegård
LI Hedegårdvej 3
7500 Holstebro

Dato: 03-01-2017
Sagsnr.: 09.17.18-P19-12-16
Henv. til: Ole Lousdal
Natur og Miljø
Direkte tlf.: 96 11 7826
Afdeling tlf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget **Lille Hedegård**

LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro
Beliggende på matr. nr. 12a, Den mellemste Del, Borbjerg.

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HENHOLD TIL LOV NR. 442 AF 13. MAJ 2016 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	7
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	8
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	9
GENERELLE FORHOLD	9
<i>Dokumentation .....</i>	9
<i>Udnyttelse af godkendelse .....</i>	9
<i>Ansøger og ejerforhold .....</i>	9
<i>Ophør af husdyrbruget .....</i>	9
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	9
<i>Landskabelige og kulturhistoriske forhold .....</i>	9
<i>Det ansøgte husdyrhold .....</i>	10
<i>Stalde .....</i>	10
<i>Rengøring af staldanlæg .....</i>	10
<i>Døde dyr .....</i>	10
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg .....</i>	11
<i>Lugt .....</i>	11
<i>Transport .....</i>	11
<i>Støj .....</i>	11
<i>Restvand og spildevand .....</i>	11
<i>Skadedyr .....</i>	12
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld .....</i>	12
<i>Miljø- og ressourcestyring .....</i>	12
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	13
<i>Drift af husdyrbrugets arealer .....</i>	13
<i>Sædskifter og efterafgrøder .....</i>	13
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet .....</i>	14
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	15
KLAGEVEJLEDNING	15
OFFENTLIGGØRELSE	15
RETSBESKYTTELSE	17
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	17
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	17
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	19
GENERELLE FORHOLD	19
<i>Ansøger og ejerforhold .....</i>	19
<i>Lokalisering og planmæssige forhold .....</i>	20
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder .....</i>	21
<i>Ophør af husdyrbruget .....</i>	23
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	24
<i>Det ansøgte husdyrhold .....</i>	24
<i>Stalde .....</i>	24
<i>Valg af BAT-teknologi i staldanlæg .....</i>	25
<i>BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak .....</i>	25
<i>Ventilation .....</i>	25

<i>Rengøring af staldanlæg</i>	26
<i>Foder</i>	26
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	26
<i>Fyringsanlæg</i>	27
<i>Olie og brændstof</i>	27
<i>Affald</i>	27
<i>Døde dyr</i>	29
<i>Sprøjtemidler og kemikalier</i>	29
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	30
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	30
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	30
<i>Ammoniak</i>	30
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	32
<i>Lugt</i>	32
<i>Transport</i>	34
<i>Støj</i>	35
<i>Støv</i>	36
<i>Lys</i>	37
<i>Restvand og spildevand</i>	37
<i>Skadedyr</i>	38
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	38
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	40
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	43
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	43
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	45
<i>Sædkifte og efterafgrøder</i>	45
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	46
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	48
<i>Grundvand</i>	48
<i>Bilag IV-arter</i>	50
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder</i>	51
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer</i>	51
<i>Nitratudvaskning i det ansøgte projekt</i>	52
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000-områder</i>	53
<i>Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt</i>	55
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)</i>	57
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	59
BILAG	60
<i>BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED</i>	60
<i>BILAG 2 – SITUATIONSPLAN</i>	61
<i>BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING</i>	62
<i>BILAG 4 – OMKRINGBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD</i>	63
<i>BILAG 5 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG</i>	64
<i>BILAG 6 – HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD</i>	65
<i>BILAG 7 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG</i>	66
<i>BILAG 8 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE</i>	67
<i>BILAG 9 – AREALER DEL 1/5</i>	68
<i>BILAG 10 – AREALER DEL 2/5</i>	69
<i>BILAG 11 – AREALER DEL 3/5</i>	70
<i>BILAG 12 – AREALER DEL 4/5</i>	71
<i>BILAG 13 – AREALER DEL 5/5</i>	72
<i>BILAG 14 – TRANSPORTRUTER FOR DYBSTRØELSE 1/2</i>	73

BILAG 14B – TRANSPORTRUTER FOR DYBSTRØELSE 2/2 (NORDLIGE AREALER)	74
BILAG 15 – RISIKO FOR AFSTRØMNING VED GYLLEBEHOLDER	75
BILAG 16 – JORDBUNDSTYPER.....	76
BILAG 17 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	77
BILAG 18 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE).....	78
BILAG 19 – GRUNDEVANDSOMRÅDER	79
BILAG 20 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER.....	80
BILAG 21 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER	81
BILAG 22 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	83
BILAG 23 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2	84
BILAG 24 – BEMÆRKNINGER FRA ALBERT HEDEGAARD, LL HEDEGÅRDVEJ 2, 7500 HOLSTEBRO INDKOMMET I OFFENTLIGHEDSPERIODE.....	85
APPENDIX 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD.....	86
APPENDIX 2 - NATURA 2000-VANDOPLAND VENØ SUND - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSNIVEAU.	87

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	03-01-2017
Godkendelse hjemmel, lov nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 12 (over 250 DE)
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Jesper Hedegård
CVR-nr. / P-nr.	25808118 / 1008162219
Husdyrbrugets adresse	LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	97461165
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Jesper Hedegård
Husdyrbrugets e-mail:	lillehedegaardvej3@gmail.com
Matrikel	12a, Den mellemste Del, Borbjerg
CHR	53962
Byggetilladelse	Da dit projekt omfatter udvidelser i form af byggeri, ombygning eller lignende, skal der forinden søges om byggetilladelse hos kommunen. Dette gøres via www.bygogmiljoe.dk
Ejendomsnr.	6610043237
Husdyrgodkendelsesskema nummer	86893
Husdyrbrugets konsulent	Mads Lassen, Slagtekalve Rådgivning, email: mal@slagtekalve.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.18-P19-14-16

Forslag til miljøgodkendelse - Inddragelse af offentligheden

Holstebro Kommune har den 13-09-2016 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro.

Miljøgodkendelsen omfatter det eksisterende dyrehold samt en udvidelse fra 110,11 til 262,63 dyreenheder i kvæg, samt tilhørende anlæg og arealer. I forbindelse med udvidelsen opføres desuden ca. 2.800 m² nye stalde (småkalvestald, velfærdsafdeling og ny stald) umiddelbart øst for eksisterende bygninger.

Holstebro Kommune har foretaget en vurdering af projektets virkninger på miljøet og har udarbejdet forslag til miljøgodkendelse i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Forslaget sendes hermed i offentlig høring indtil den 22-12-2016.

Forslag til miljøgodkendelsen kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside www.holstebro.dk fra den 10-11-2016. En kopi af forslaget kan desuden rekvireres ved henvendelse til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro, e-mail: teknik.miljoe@holstebro.dk, telefon: 96 11 75 63.

Spørgsmål og bemærkninger til forslaget til miljøgodkendelse sendes til Natur og Miljø, **senest den 22-12-2016**.

Det skal tillige oplyses, at der til enhver tid vil være adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som tilsynsmyndigheden er i besiddelse af, jvf. offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 13-09-2016 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro. Husdyrbruget bliver større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹.

Ansøgningen har været annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside i perioden fra den 15-09-2016 til den 30-09-2016. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 10-11-2016 til den 22-12-2016.

Husdyrbruget har tidligere været godkendt ved afgørelse af 14-03-2012, men pga. problemer med levering af husdyrgødning i form af dybstrøelse til Maabjerg Bioenergi er godkendelsen ikke blevet udnyttet. Den tidligere § 12 miljøgodkendelse er bortfaldet den 14-03-2015.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 110,11 til 262,63 DE fordelt på 875 tyrekalve (55-220 kg), 875 ungtyre (220-385 kg) og 20 avlstyre (55-385 kg). I forbindelse med udvidelsen etableres der ca. 2.800 m² nye stalde (småkalvestald, velfærdsafdeling og ny stald) umiddelbart øst for eksisterende bygninger.

En del af arealerne ligger bynært ved Borbjerg og indenfor sårbare grundvandsområder. En del af arealerne er beliggende i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund, mens den resterende del af arealerne er beliggende i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord). En del af arealerne er beliggende i oplandet til Borbjerg Møllesø.

---

¹ Lov nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er ikke omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke biverksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 875 tyrekalve (55-220 kg) og 875 ungtyre (220-385 kg) svarende til i alt 262,63 DE, på husdyrbruget matr. nr. 12a, Den mellemste Del, Borbjerg, beliggende LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Ole Lousdal
Biolog

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks.:
  - husdyrholdets størrelse
  - affaldsregistrering og –bortskaffelse
  - mark- og gødningsplaner
  - driftsjournaler (jvf. bilag 21-22)

skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Udnyttelse af godkendelse

---

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.
4. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Ansøger og ejerforhold

---

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

---

6. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

Det sikres ved vilkår, at der beplantes omkring det nye staldanlæg mod syd, øst og nord.

7. Der skal etableres og stedse vedligeholdes skærmende beplantning øst og nord for det nye staldanlæg. Beplantningsbæltet kan bestå af paradisæbletræer og skal være plantet senest 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i brug.

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller).

8. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Tyrekalve (55-220 kg)	875	94,36
Ungtyre (220-385 kg)	875	168,27
I alt		262,63

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i Skema 3. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

9. Stalde skal etableres og drives med følgende indretning og systemer (Skema 3):

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Ansøgt drift		Staldsystem
		Antal	DE	
Småkalvestald	Tyrekalve (55-220 kg) 330 stipladser	875	94,36	Dybstrøelse hele arealet.
Ny stald	Ungtyre (220-385 kg) 330 stipladser	875	168,27	Dybstrøelse hele arealet.

10. I alle dybstrøelsesafsnit skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Rengøring af staldanlæg

11. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene stalde og fodringsanlæg.

Døde dyr

12. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.
13. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

14. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

15. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.
16. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske udenom bymæssig bebyggelse.

Støj

17. Porte, døre og vinduer i foderladen og maskinhuset holdes lukkede, når kornvalse og kompressor, er i brug.
18. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Restvand og spildevand

19. Såfremt der etableres tagrender på de nye bygninger, skal vandet herfra ledes til nedsivning via faskine. Før etablering af faskine, skal der indsendes ansøgning til kommunen vedr. tilladelse til etableringen.
20. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningsspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til drænen ved overfladeafstrømning.

Skadedyr

---

21. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
22. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

---

23. Der skal til enhver tid foreligge en beredskabsplan for driften af husdyrbruget inden de nye stalde tages i brug. Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit med en udførlig beskrivelse af, hvad man vil gøre i forbindelse med uheld på ejendommen i forhold til at forhindre at fx olie eller gødningsblandet vand løber til dræn og herfra videre til Hellegård Å-systemet og Borbjerg Møllesø. Beredskabsplan skal indsendes senest samtidig med at godkendelsen påbegyndes udnyttet.
24. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

---

25. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
26. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
27. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
  - Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
  - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
  - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
  - Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
  - Affaldsreducerende tiltag.
28. Hele husdyrbruget skal inden næste revurdering være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign.

samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

---

29. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 8.

Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 251,52 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 12, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,66 DE/ha.

Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.

30. Der skal afsættes husdyrgødning svarende til 11,11 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 12.

31. Ved udbringning af husdyrgødning på gylleaftalearealer, der ikke er omfattet af en selvstændig godkendelse, skal der foreligge en underskrevet aftale herfor. Aftalen skal indeholde et kort, der angiver hvilke arealer aftalen omhandler.

Sædskifter og efterafgrøder

---

32. På mark 2-0 skal der etableres grundvandssædskifte med 60 % miljøgræs (G6). I forbindelse med etablering af miljøgræs skal følgende være opfyldt:

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne andel miljøgræs på arealer med det pågældende sædskifte.
- Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket.
- Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
- Sædskiftet på arealerne må ikke indeholde bælgplanter.
- Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd, da udvaskningsindekset herfor er højere end det, der er forudsat i vurderingen.

33. Der skal hvert år etableres 9 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder. Efterafgrøderne skal selvstændigt fremgå af gødningsregnskabet til NaturErhvervstyrelsen.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

---

34. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.
35. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
36. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 02-02-2017.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "Klag til Natur- og Miljøklagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 500 kr. i klagegebyr at få behandlet klagen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Jesper Hedegård, LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Styrelsen for patientsikkerhed, CVR: 37105562, P-nr: 1020753931 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr:1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Gunnar H. Pedersen, Ove Krarupsvej 17, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, Hagevej 14, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)

- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 - (Myndighed)
- Mads Lassen, Slagtekalve Rådgivning, email: mal@slagtekalve.dk (ansøgers rådgiver)
- Albert Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Ulla Fjeldsted Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Annika Thorsteinsson, LI. Hedegårdvej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Ole Daniels Jakobsen, LI. Hedegårdvej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Anne Marie Christine A Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Nørgaard Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (nabo)
- Jesper Nørgaard Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (nabo)
- Dina Lundgren Johannesen, LI Hedegårdvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Philip Lundgren Johannessen, LI Hedegårdvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Sven Poulsen, Pajbjergvej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Jan Poulsen, 1201 Hudson Street Apt 212S, 07030 Hoboken, New Jersey (Bortforpagter)
- Finn Lilbæk Kirkeby, Hedegårdvej 20, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Bent Halkjær Hedegaard, Hedegårdvej 11, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Kim Toft, Naltoftevej 6, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Jørn Frandsen Dahl, Majgårdvej 31, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Kristian Mikkelsen, Hedegårdvej 21, 7500 Holstebro (CVR: 57433418) (husdyrgødningsmodtager)

I perioden 10-11-2016 til 22-12-2016 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nedenstående:

- Mads Lassen, Slagtekalve Rådgivning, email: mal@slagtekalve.dk (ansøgers rådgiver)
- Albert Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Ulla Fjeldsted Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Annika Thorsteinsson, LI. Hedegårdvej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Ole Daniels Jakobsen, LI. Hedegårdvej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Anne Marie Christine A Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Nørgaard Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (nabo)
- Jesper Nørgaard Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (nabo)
- Dina Lundgren Johannesen, LI Hedegårdvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Philip Lundgren Johannessen, LI Hedegårdvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Kim Toft, Naltoftevej 6, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Jørn Frandsen Dahl, Majgårdvej 31, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Bent Halkjær Hedegaard, Hedegårdvej 11, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Finn Lilbæk Kirkeby, Hedegårdvej 20, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Sven Poulsen, Pajbjergvej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Jan Poulsen, 1201 Hudson Street Apt 212S, 07030 Hoboken, New Jersey (Bortforpagter)
- Kristian Mikkelsen, Hedegårdvej 21, 7500 Holstebro (CVR: 57433418) (husdyrgødningsmodtager)

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 6.641,00^{0,6} = 314$ meter

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i perioden 15-09-2016 til den 30-09-2016.

I 6 ugers høringen er der indkommet bemærkninger fra følgende:

Albert Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 Holstebro, jf. bilag.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2024.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 03-01-2017. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder

- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang, det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Jesper Hedegård ejer og driver husdyrbruget på LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro under CVR nr. 25808118. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme.

Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Jesper Hedegård. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger cirka 860 m syd for Borbjerg byzone. Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1 og bilag 4.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo (Ll. Hedegårdvej 1) – krav 50 meter	132 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde [Borbjerg byzone] - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	840 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende [Bofællesskabet på Grønnevang, Savstrup] - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	2,5 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, [Hvam Mejeri-by] - vurdering indenfor 300 meter	2,0 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur - ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	10 km
Kategori 2-natur - ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	520 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - ny småkalvestald - ny velfærdsafdeling - ny stald	ca. 500 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - ny småkalvestald - ny velfærdsafdeling - ny stald	ca. 550 m
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m) - ny småkalvestald - ny velfærdsafdeling - ny stald	37 m 49 m 60 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - ny småkalvestald	51 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
- ny velfærdsafdeling - ny stald	53 m 55 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - ny småkalvestald - ny velfærdsafdeling - ny stald	> 1 km > 1 km > 1 km
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - ny småkalvestald - ny velfærdsafdeling - ny stald	> 50 m
Naboskel (krav 30 m) - ny småkalvestald - ny velfærdsafdeling - ny stald	52 m 55 m 57 m

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. de nye stalde, opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større end 10 ha, overdrev større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg, offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til anlægget

Ejendommen ligger i det åbne land knap 1 km syd for Borbjerg og ca. 2 km fra Skave.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger uden for, men tæt på, et område udpeget til bevaringsværdigt landskab i Kommuneplan 2013 i forbindelse med Borbjerg Møllevej. Husdyrbrugets anlæg ligger inden for værdifuldt kulturmiljø ved Oldtidsvejen. Ejendommens anlæg ligger uden for bygge- og beskyttelseslinjer. Ejendommen ligger tæt på et område udpeget til kulturarvsareal.

Ejendommen ligger på grænsen mellem to landskabsområder, der er morænelandskab mod nord og hedeslette mod syd.

Landskabet mod nord er især kendetegnet ved et småbakked terræn, der er domineret af intensiv landbrugsdrift og kun få ekstensivt udnyttede arealer f.eks. i form af lavbundsarealer. Bevoksningen er begrænset til meget få hegn og krat spredt i området. Bebyggelsen består af mange små og mellemstore gårde, der ligger i tilknytning til områdets mange snørklede mindre veje og fremstår derfor relativt tæt og ustruktureret. Herudover ligger der flere landsbyer i området – bl.a. Borbjerg, Hvam Mejeriby

og Handbjerg. Landskabet er præget af mange tekniske anlæg i form af vindmøller, højspændingsledninger, biogasanlæg, kraftvarmeværk og flere erhvervsområder.

Landskabet mod syd er beliggende på den nordlige del af Sønderhede Hedeslette/Karup Hedeslette og er derfor karakteriseret ved et relativt fladt terræn med intensivt landbrug, kun brudt af de mange læhegn og nogle enkelte mindre vandløb. Centralt i området ligger Borbjerg og Sevel Plantager og de to landsbyer Skave og Hogager. Mellem de to byer ligger et større netværk af moseområder og vandløb, der gennem Savstrup Å er forbundet med Storåen.

Nærområdet ved husdyrbruget er et ret kuperet landbrugsområde med bl.a. spor af råstofudvinding. Der er beplantning mod vest tæt ved ejendommens bygninger, mens der er åbent mod øst og nord.

Der etableres to stalde på hver 1.200 m² øst for ejendommens eksisterende anlæg. I ansøgningen er der intet angivet om bygningshøjder, materialer, farver eller beplantning. Det sikres ved vilkår, at der beplantes omkring det nye staldanlæg mod øst og nord. Beplantningen har til formål at skærme byggeriet i landskabet, hvor der inden for kort afstand ligger en gruppe af gravhøje ved Kyndestoft, der er en del af Oldtidsvejens forløb. Terrænet skræner let nedad i østlig retning mod gravhøjene samt ådalen ved Hellegård Å.

Samlet vurderes det, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte vil øge bygningsmassen på husdyrbruget, men ikke indvirke yderligere negativt på landskabet. Husdyrbruget vil fortsat fremstå som en samlet enhed.

Vurdering i forhold til arealer

Flere af markerne ligger inden for Oldtidsvejens forløb, hvorfor der er mange kulturhistoriske spor i landskabet.

Beskyttede fortidsminder

Flere af markerne ligger inden for beskyttelseszonerne for beskyttede fortidsminder i form af gravhøje og lignende. Selve gravhøjene ligger uden for de respektive markarealer.

Gravhøje er beskyttet jf. § 29 e og f i Museumsloven og der må ikke på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra dem foretages jordbehandling, gødskes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor. Desuden er der en 100 meter beskyttelseslinje omkring fortidsminderne jf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven. Inden for de 100 meter er der forbud mod forandring af arealet.

På udbringningsarealerne er der registreret mange ikke fredede fortidsminder (eksempelvis overpløjede gravhøje) (bilag 20). Dybdepløjning på arealerne frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, stk. 2, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsmindefund til

Holstebro Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde.

De sydlige marker ligger inden for et område, der er udpeget kulturarvsareal (bilag 20). Kulturarvsarealerne har som funktion at advare potentielle bygherrer om, at der er væsentlige fortidsminder i et område, og at det kan være hensigtsmæssigt at re-vurdere anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet. Derved kan bygherrens omkostninger til de arkæologiske undersøgelser reduceres. Kulturarvsarealerne er tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne. Dybdepløjning frarådes derfor også i disse områder

Beskyttede diger

I tilknytning til udbringningsarealerne er der registreret diger. Digerne er beskyttede i henhold til Museumslovens § 29a. Ved sten- og jorddiger og lignende forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digerens placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelsen i indeværende godkendelse, da de er placeret i markskel (bilag 20). Vær dog opmærksom, hvis marker sammenlægges.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Der stilles vilkår om, at det ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 2) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 3:

Skema 2. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Tyrekalve (55-220 kg)	0	0,00	875	94,36
Ungtyre (220-385 kg)	0	0,00	875	168,27
Tyrekalve (115-220 kg)	370	25,39	0	0,00
Ungtyre (220-380 kg)	370	69,00	0	0,00
Tyrekalve (50-115 kg)	370	15,72	0	0,00
I alt		110,11		262,63

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i Skema 2 indenfor hvert planår (1. august-31. juli).

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 3, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem og BAT-niveau.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtskorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	Antal	DE	
Eksisterende stalde	Tyrekalve (115-220 kg)	370	25,39	0	0,00	Dybstrøelse hele arealet
	Ungtyre (220-380 kg)	370	69,00	0	0,00	Dybstrøelse hele arealet
Kalvehytter	Tyrekalve (50-115 kg)	370	15,72	0	0,00	Dybstrøelse hele arealet
Småkalvestald	Tyrekalve (55-220 kg)	0	0,00	875	94,36	Dybstrøelse hele arealet
Ny stald	Ungtyre (220-385 kg)	0	0,00	875	168,27	Dybstrøelse hele arealet

I forbindelse med udvidelsen opføres der 3 nye staldbygninger som i ovenstående er benævnt (småkalvestald, velfærdsafdeling og ny stald). Staldene opføres umiddelbart øst for eksisterende byggeri på ejendommen, jvf. bilag 2. Fremover vil der ikke

være dyr i de eksisterende stalde, ligesom kalvehytterne nord for eksisterende stalde fremover ikke benyttes.

Den ene af de nye staldbygninger bygges sammen med ejendommens nuværende driftsbygninger. Der bygges desuden en ny staldbygning som er fritliggende. Begrundelsen for ikke at sammenbygge begge bygninger med nuværende er dels landskabelige forhold, og dels at den viste placering forsat vil få alle bygninger til at fremstå i en sammenhæng.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er, ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel at mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Samlet vurderes det, at gødningshåndtering i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler ud over det ovenfor nævnte.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

I samtlige staldafsnit opstaldes dyrene på dybstrøelse (hele arealet), som er referencestaldsystemet for såvel småkalve som ungtyre. Der findes ingen BAT-beskrivelser for tyrekalve. Desuden heller ingen BAT-beskrivelser for dybstrøelse generelt. Staldtypen vælges pga. dyrevelfærd og færre omkostninger til byggeri.

En stald med spalter, f.eks. sengebåsestald, vil kræve væsentlig flere udgifter til bl.a. mekanik og er ligeledes mere energikrævende. Ammoniakfordampningen reduceres ved at sikre, at dybstrøelsesmåtten holdes tør i overfladen ved strøning med halm. Dette er sikret ved vilkår.

Den ansøgte totale udledning er 1.788 kg N som vurderes at være BAT på det ansøgte staldsystem (dybstrøelse hele arealet).

Ventilation

Naturlig ventilation er et oplagt valg i stalde med dybstrøelse til slagtekalve. Det sikrer en stor udskiftning af luften i stalden, samtidig med at der ikke anvendes energi til ventilationen.

Ansøger har bl.a. på baggrund af ovenstående forhold valgt, at staldsystemet skal være det samme i hele produktionsanlægget. Kombinationen af dybstrøelse og naturligventilation betyder samtidig, der ikke findes teknologier der nedbringer ammoniakemissionen fra stalden yderligere.

Idet staldventilationen er naturlig, er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Der foretages ikke systematisk rengøring eller desinficering af stalderne. Der anvendes en mindre vandmængde til rengøring af mælkevogn, trug og lignende. Vand herfra udfodres efterfølgende til kalvene. Vask af maskiner og redskaber foregår på støbt plads.

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Foder

Eksisterende foderlade anvendes til opbevaring af foder. mineraler m.v.

Der anvendes eller opbevares ikke kartoffelpulp på ejendommen. Der stilles ikke skærpede vilkår omkring anvendelse af bestemte typer af foder.

Der fokuseres på effektiv fodring og begrænsning af støv-, støj- og transportgener for omkringboende. Dette sker gennem en samlet foderopbevaring og foderhåndtering.

Ejer fokuserer på løbende, at forbedre management i besætningen. En løbende fokusering på god driftsledelse er forudsætningen for en løbende reduktion af produktions miljøpåvirkning. Det sikres bl.a. gennem udarbejdelse af foderplaner, hvor der fokuseres på at optimere dyrenes udnyttelse af foderets næringsstoffer.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med en uvildig konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Ensilage opbevaring og håndtering

Der opbevares og anvendes ikke ensilage på husdyrbruget. Før og efter udvidelsen fodres der med indkøbt færdigfoder.

Fyringsanlæg

Ejendommen har et brændselsfyr, jf. Bilag 3, som ansøger har oplyst har en indfy-ringseffekt mindre end 1 MW, og som derfor ikke er miljøgodkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

Olie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Skema 4. Olietanke

Type	Placering	Størrelse [liter]	Fabrikationsår	Indhold
Overjordisk, plasttank	I maskinhuset over betongulv	2.500	2012	Diesel

Olietanken er placeret inde i maskinhuset i et lukket rum over betongulv uden afløb, se placering på bilag 3. I ansøgningen er det angivet, at olien løber ud på betongulv, hvis tanken springer læk. Ved siden af olietanken står placeret en spand med savsmuld. Savsmuld kan bruges til at opfange evt. spild. Der er ikke risiko for påkørsel af tanken, da denne står i et aflukket rum.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det medfører fare for forurening af disse. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at olie skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med uigennemtrængelig belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald

Alt affald bortskaffes i henhold til kommunens regulativ. Mindre affald opbevares i container og bortskaffes med dagrenovationen. Større affald afleveres på genbrugsplads. Oplysninger om de enkelte fraktioner fremgår af Skema 5.

Skema 5. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år (ca.)	EAK-kode
Dagrenovation	Ved stuehus	kommunal	kommunal	6000L	20.01.99
Pap og papir, erhverv	Gl. Stald	Ejer	kommunal	4.500 kg.	20.01.01
Plastik, erhverv	Gl. Stald	Ejer	kommunal	6.500 kg.	02.01.04
Tom emballage (plast)	Gl. Stald	Ejer	kommunal	150 kg.	15.01.02
Blyakkumulatorer	Gl. Stald	Ejer	kommunal	20kg	16.06.01
Olie og brændstoffiltre	Gl. Stald	maskinstation	maskinstation	50 L.	16.01.07
Lystofrør og elsparepærer	Gl. Stald	Ejer	kommunal	10 kg.	20.01.21
Jern og metal	Gl. Stald	Ejer	kommunal	150 kg.	02.01.10
Kanyler og spidse genstande	Forrum	Ejer	kommunal	10 kg.	18.02.02
Medicinrester	Forrum	Ejer	kommunal	1 kg.	18.02.08

Medicinrester, spildolie, blyakkumulatorer o.l.: Dokumentation for bortskaffelse skal kunne fremvises ved tilsyn.

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald, såsom spildolie, skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside (affaldsregister).

Husdyrbruget skal registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, herunder skal al bortskaffelse af farligt affald, som f.eks. spildolie, kunne dokumenteres. Dokumentation kan f.eks. være faktura fra værksted ved olieskift, kvittering fra genbrugsplads el.lign.

Alt medicinaffald (kanyler, sprayflasker, tomme ampuller, medicinrester mv.) skal håndteres som farligt affald, medmindre andet er angivet på emballagen. Kvittering for farligt affald skal fremvises ved tilsyn. Medicinaffald kan afleveres til dyrlægen, mod betaling på genbrugspladsen eller til anden godkendt modtager.

Kemikalier og spildolie skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på spildbakke eller tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boreriger eller brønde. Oplagspladsen/spildbakken skal være under tag, og have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet er BAT bl.a. at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående, uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med det stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares overdækket på paller syd for garagen, indtil afhentning til destruktionsanstalt (DAKA).

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden. Hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår ud over vilkår om opbevaring ved øget dødelighed i besætningen og placering af kadaverpladsen.

Sprøjtemidler og kemikalier

Sprøjtemidler, olier og kemikalier opbevares i maskinhuset over betongulv og uden mulighed for afløb til jord, dræn, kloak o.l. Der produceres på ejendommen ca. 400 L spildolie pr. år, som opbevares i 200 L tromler på opsamlingsbakke. Resterne køres løbende på erhvervsugenbrugspladsen.

Det er oplyst, at gulvet i maskinhuset ikke har fald ud ad. Ved lækage på en beholder vil olien således løbe ud på betongulvet, hvor det kan opsamles. På den baggrund vurderes det, at risikoen for forurening af jord, undergrund, grundvand eller vandmiljø er minimal.

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med

opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borerer eller brønde.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Al husdyrgødning på ejendommen håndteres som dybstrøelse.

I forbindelse med fyldning af marksprøjte, samt ved vask af maskiner er der risiko for at der kan ske punktforurening. Derfor er der på ejendommen indrettet en betonplads med fast bund, hvorfra vand opsamles i gyllebeholderen og udbringes iht. til gældende regler. Der opbevares således ikke gylle i gyllebeholderen.

I nedenstående Skema 6 angives opbevaringskapaciteten for gyllebeholderen:

Skema 6. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Før ændring	Efter ændring
			Kapacitet [m ³]	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder	1992	2002	895	895
Samlet opbevaringskapacitet:			895	895

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken. Der er ansøgt om direkte udkørsel af minimum 65 % af dybstrøelsen svarende til normen.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 1.748 kg/år, hvilket er en meremission på 1.019 kg N / år i forhold til før-situationen.

Skema 7. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav	1.475 kg N / år
Emission fra stalde og lagre omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende uændret produktion (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	274 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15 % reduktion	1.748 kg N / år
Meremission	1.019 kg N / år

Jf. ansøgningsskema 86893 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitat-område nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø.

Mindsteafstanden hertil er ca. 10,5 kilometer i østlig retning.

På baggrund af afstanden og en samlet emission af atmosfærisk kvælstof på 1.748 kg N/år ventes ingen negativ effekt på Natura 2000-området.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Nordøst for ejendommen i en afstand af ca. 500 meter fra bygningerne er registreret et større overdrevsområde, som er det nærmest liggende naturareal, der er omfattet af reglerne for kategori 2 natur.

Der er tale om et område syd for Borbjerg med fine, næringsfattige, kreaturafgræsede overdrevsarealer på stejle skrænter ned mod et meget fint vældområde. De to overdrevsarealer her er hhv. 4,3 og 1,4 ha store. Udover flere arter af vokshatte findes her karakteristiske arter som smuk perikon, blåhat, djævelsbid, tormentil og kratfladbælg. Tålegrænsen for atmosfærisk kvælstof er 10-20 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning omkring 17 kg N/ha/år er der risiko for, at den er overskredet.

Beregninger for den aktuelle ejendom viser en højeste totaldeposition i dette område på 0,2 kg N/ha/år, og reglerne for kategori 2 natur er dermed overholdt.

Holstebro Kommune venter ingen eller kun en meget begrænset negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommens drift på de nærmest liggende områder med kategori 2 natur.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Det nærmeste naturområde i forhold til ejendommen, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er et ca. 2,4 ha stort område med registreret overdrev, der ligger ca. 300 meter sydøst for de nye driftsbygninger.

Overdrevet er præget af gravhøje og tidligere omgravning, og er domineret af bølget bunke. Her er i øvrigt registreret en lang række forholdsvis almindelige overdrevs- og hedearter.

Beregninger viser her en kvælstofdeposition på 0,4 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,5 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen.

En begrænset negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommen på dette naturområde kan dermed ikke udelukkes.

Der vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme skove nær ejendommen, og reglerne for kategori 3 natur er således overholdt.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om søer og vandhuller med et overfladeareal over 100 m² gælder krav om 2 meter brede dyrkningsfrie bræmmer, jf. Vandløbslovens § 69.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i Skema 8 angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Skema 8. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ LI Hedegårdvej 1	0	FMK	79,65	49,64	79,65	49,64	261,22	Ja	Ja
+ Hedegårdvej 16	0	NY	166,43	47,65	166,43	47,65	966,57	Ja	Ja
+ Den mellemste Del, Borbjerg	0	FMK	251,87	156,99	251,87	156,99	962,42	Ja	Ja

Samlet vurdering for lugt

Borbjerg er den nærmeste by, og den ligger cirka 1 km fra anlægget. Hvam Mejeriby, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger over 2 km fra anlægget, mens LI Hedegårdvej 1, der er den nærmeste nabo uden landbrugspligt, er beliggende ca. 150 meter fra anlægget (vægtet gennemsnit ca. 260 meter).

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholdere er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. det stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, mælk, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid, dog er der behov for kørsler udenfor normale arbejdstider og i weekenden i spidsbelastningsperioderne - fx. i høst og foråret. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

Dyr afhentes typisk tidligt morgen. Øvrige transporter er typisk indenfor normal arbejdstid, dog er der behov for kørsler udenfor normale arbejdstider og i weekenden i spidsbelastningsperioderne - fx. i høst og foråret.

For så vidt angår udspretningsarealerne omkring ejendommen, mark nr. 1-0, 1-1, 1-2, 2-0 og 10-0, kan husdyrgødningen transporteres direkte fra ejendommen uden at benytte offentlig vej. Transport til øvrige udbringningsarealer foregår via nærmeste offentlige vej, jf. bilag 13.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Skema 9. Oversigt over antallet af årlige transporter.

Type	Antal transporter		ændring
	før udvidelse	efter udvidelse	
Indkøbte foderstoffer	18	45	27
Fyrings- og dieselolie	4	8	4
Husdyr til/fra husdyrbruget	75	75	0
Husdyrgødning til arealer (traktor)	140	180	40
Halm	66	160	94
Handelsgødning	1	1	0
Andre (herunder erhvervsaffald)	15	15	0
Antal transporter i alt	319	484	165

Vurdering af transporter

Transporter med foder-, olie-, halm- og gødning forøges. Der forventes dog under 1 transport ekstra hver 2. dag sammenlignet med før-situationen. Udvidelsen i DE er på cirka 240 %. Det samlede antal transporter øges ikke tilsvarende, men kun med 52 %. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Holstebro Kommune kan regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transportere, hvilket bl.a. er gjort i vilkår 17 og 18, der er stillet for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Støjkilder på husdyrbruget er primært husdyr, interne transportere, til- og frakørsel af husdyrgødning, halm, foder m.fl. samt ventilation. Transport af husdyrgødning, halm, foder og olie sker periodisk og primært i dagtimerne.

De mekaniske ventilatorer på eksisterende bygninger nedlægges når de nye staldbygninger opføres. Herefter vil der udelukkende være naturlig ventilation på husdyrbruget og således ingen støj forbundet med ventilationen.

I ansøgningen er det oplyst, at der kan forekomme støj fra kornvalse, typisk fra kl. 06-08. Kornvalsen er placeret i laden. Der er kompressor anlæg i maskinhuset.

Der vil forekomme støj fra ejendommen i forbindelse med foderlevering. Foderet leveres inden for normal arbejdstid. Der leveres foder ca. én gang pr. uge. Halm leveres ca. hver 2. dag. Der vil være støj ved ind- og udlevering af dyr, hvilket finder sted 1-2 gange pr. uge og dette finder sted tidlig morgen.

Holstebro Kommunes vurdering

Korntørringsanlæg, kornvalse, transport, fodring og støj fra dyrene og ventilationsanlæg er sædvanligvis de væsentligste støjkilder fra husdyrbrug. I forbindelse med den ansøgte udvidelse ændres ventilationstypen fra mekanisk ventilation til naturlig ventilation, hvilket vil resultere i, at den konstante ventilationsstøj fra staldene forsvinder. Omvendt må der forventes øget støj fra dyrene.

Afstanden fra maskinhuset til nærmeste nabo er ca. 105 m (LI Hedegårdvej 1). Holstebro Kommune stiller fortsat vilkår om, at porte, døre og vinduer i foderladen og maskinhuset holdes lukkede, når kornvalse og kompressor, er i brug.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkilder indenfor normal arbejdstid og ved de stillede vilkår.

Støv

Der kan opstå støvgener ved valsning af korn, håndtering af halm, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra transport, kornvalseanlæg samt halm vil stige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Stalde

Der kan forekomme lokale støvgener ved transport og fordeling af halm i staldene.

Foderlade

Der kan forekomme støvgener fra valseanlæg. Der er ikke foretaget støvbegrænsende tiltag udover at anlægget er placeret indendørs.

Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener, og det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Lys

Det eneste sted på ejendommen, hvor der er udendørs belysning er ved maskinhuset. Lampen er forsynet med sensor, så lyset kun tændes, når der er aktiviteter omkring huset.

Træer og anden bevoksning omkring ejendommen og naboejendommen forventes i øvrigt at skærme for lys fra ejendommen, hvorfor der ikke forventes at være lysgener fra anlægget for de omkringboende.

Der anvendes lavenergilysstofrør i de nye stalde. I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i eksisterende stalde udskiftes til lavenergilysstofrør. Lyset i stalderne er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i stalderne i ca. 16 timer i døgnet og 8 timers mørke.

I henhold til BREF-notatet er det BAT at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger, der skærmer for lyset.

Restvand og spildevand

Restvand samt husholdningsspildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i Skema 10:

Skema 10. Håndtering af restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand, eksisterende bygninger	Ledes til faskiner og videre til dræn.
Tag- og overfladevand, nye bygninger	Nedsivning via faskine.
Restvand fra tidligere kalvehytteplads	Ledes til gyllebeholder
Restvand fra vaskeplads	Ledes til gyllebeholder
Restvand fra vaske af stalde	Ledes til gyllebeholder

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Hvis der etableres tagrender på de nye bygninger, skal vandet herfra ledes til nedsivning via faskine. Der stilles vilkår til dette. Før etablering af faskiner, skal der i forbindelse med byggeansøgningen indsendes ansøgning om tilladelse til etableringen. Hvis der ikke sættes tagrender på de nye bygninger kan vandet nedsives på stedet.

Overfladevand fra udenomsarealerne ledes primært til overfladisk nedsivning og til dræn. Der vil på udenomsarealerne være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår til renholdelse af udenomsarealerne.

Skadedyr

Rotter

Ansøger oplyser, at der generelt på ejendommen holdes god orden og opryddeligt, hvorved det forsøges at undgå uhygiejniske forhold eller tilholdssteder for skadedyr.

Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning, der besøger ejendommen efter behov.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Fluer forbygges og bekæmpes ved hyppig renholdelse af stalde og ved kemisk bekæmpelse.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Mulige uheld anses at være spild af olie-/ kemikalieprodukter samt spild fra opsamlingsbeholdere osv.

Overpumpning fra gyllebeholder

Overpumpning sker vha. traktorpumpe under konstant tilsyn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gyllebeholderen, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning.

Udslip af opsamlet spildevand i gyllebeholder

Såfremt gyllebeholderen med spildevand eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet vil der være risiko for afstrømning af spildevand til den § 3 beskyttede sø nord for ejendommen (bilag 14).

Afstanden fra gyllebeholderen til søen er ca. 15 m. Terrænet stiger på de første 8 meter fra gyllebeholderen mod søen med ca. 40 cm fra kote 42,10 til 42,50. På dette stykke vil der være en opdæmmende virkning. Dernæst falder terrænet de sidste 7 meter ned mod søen til kote 41,0. Det gennemsnitlige fald fra gyllebeholderen mod søen over 15 m er beregnet til 5,7 grader.

Det er oplyst, at der er en del opsamling af overfladevand fra udenomsarealerne på ejendommen, der ledes til faskine og derefter videre til dræn. Terrænet er svagt faldende fra gyllebeholderen mod den faskine, der er placeret på mark nr. 1-0 (bilag 14). Ansøger har oplyst, at drænet fra faskinen leder vandet videre til Kirkebæk og Borbjerg Møllesø.

Selvom der er mere end 1 km til søen, vil et uheld potentielt kunne forårsage stor forurening. Afstanden fra gyllebeholderen til faskinen er ca. 53 meter. Terrænet falder på strækningen fra kote 42,10 til kote 41,80. Den gennemsnitlige hældning mod faskinen er beregnet til <1 grader.

Ansøger har oplyst, at det i tilfælde af udslip vil være muligt at pumpe ved drænbrønd placeret nedstrøms længere ude i marken. Holstebro Kommune stiller fortsat vilkår om, at forholdsregler ved et evt. udslip/uheld skal være udførligt beskrevet i beredskabsplanen for husdyrbruget, se nedenstående afsnit "Beredskabsplan".

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip og brand.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af at husdyrbruget har en opdateret beredskabsplan og at beredskabsplanen senest indsendes samtidig med at godkendelsen påbegyndes udnyttet.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi	▪ Anvendelse af lavenergilysstofrør i nye stalde. ▪ Løbende udskiftning af eks. lysstofrør i eks. stalde til lavenergilysstofrør. ▪ Lysniveau følger Dansk kvægs forskrifter: lyset er tændt 16 timer og slukket 8 timer i døgnet. ▪ Der anvendes udelukkende naturlig ventilation i staldene. ▪ Der er etableret sensor på udendørs belysning ved maskinhuset. ▪ Der bliver ikke længere brugt el til opvarmning af stuehuset og erhvervsservicebygningen, idet der nu fyres med træ, hovedsageligt fra egen produktion. Der er ligeledes etableret en cirkulationspumpe, der reguleres automatisk efter forbrug. ▪ Energimålere aflæses hver 3. måned.
Vand	▪ Der anvendes fremover kun vandkopper, så der vil ikke være spild fra drikkebrug. ▪ Vandrørssystemet kontrolleres jævnlige og lækager repareres snarest. ▪ Vandmålere aflæses hver 3. måned.
Management	▪ Det er vigtigt for ejeren, at der ser ryddeligt ud på ejendommen. ▪ Produktionskontrol (kvægnøglen) sikrer, at der ikke sker overproduktion i forhold til produktionens godkendte størrelse. ▪ Ansøger er ajourført via kurser, ERFA-grupper og fagligt litteratur ▪ Der foretages rengøring omkring ejendommen for at forhindre uhygiejniske forhold. ▪ Der arbejdes efter principperne for godt landmandskab: - gødningsregnskab udarbejdes for at styre mængden af gødning til udbringning. - husdyrgødning spredes fortrinsvis indenfor normal arbejdstid for at minimere lugtgener for naboer. ▪ Der udarbejdes en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med

- uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet
- Ammoniak**
- 65 % direkte udkørsel af dybstrøelse til udbringingsarealerne.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, jf. Skema 11:

Skema 11. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	Ændring
EL forbrug [kWh]	24.000	50.000	26.000
Vand [m ³]	3.000	5.000	2.000
Olie [liter]	5.000	10.000	5.000
Halm [ton]	325	1.000	675

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af normtal for energiforbrug, olie og halm for tyrekalve- og ungtyreproduktionen. For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at hele husdyrbruget inden næste revurdering skal være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a.:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede. Herudover afsættes der husdyrgødning til aftalearealer tilhørende Kristian Mikkelsen, Hedegårdvej 21, 7500 Holstebro (CVR: 57433418) i Holstebro. Husdyrgødningen er sammensat, jf. Skema 12.

Skema 12. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Ll. Hedegårdvej 3, 7500	Dybstrøelse	25.326	3.734	262,63
I alt		25.326	3.734	262,63
Fraført fra husdyrbruget til aftalearealer				
Kristian Mikkelsen CVR: 57433418	Dybstrøelse	1.069	157	11,11
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Ll. Hedegårdvej 3, 7500	Dybstrøelse	24.258	3.576	251,52
I alt		24.258	3.576	251,52

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 12 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 151,75 ha, hvoraf 77,79 ha er forpagtede. Derudover er der indgået gylleaftaler for 7,94 ha. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 13 og er beliggende i henhold til bilag 8.

Skema 13. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	10,15	Ll. Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro
1-1	9,51	
1-2	4,78	
2-0	2,67	
5-0	20,02	
11-0	26,85	
I alt	73,98	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
5-1	1,19	Hedegårdvej 20, 7500 Holstebro
10-0	0,92	Hedegårdvej 11, 7500 Holstebro
15-0	10,18	Naltoftevej 6, 7500 Holstebro
26-0	4,27	Majgårdvej 31, 7500 Holstebro
27-0	4,15	Majgårdvej 31, 7500 Holstebro
40-1	5,04	Pajbjergvej 4, 7500 Holstebro
40-2	8,27	Pajbjergvej 2, 7500 Holstebro

Marknr.	Ha	Ejerforhold
41-1	7,16	Pajbjergvej 2, 7500 Holstebro
42-1	25,66	Pajbjergvej 2, 7500 Holstebro
43-1	8,24	Pajbjergvej 4, 7500 Holstebro
43-2	1,65	Pajbjergvej 4, 7500 Holstebro
43-3	1,06	Pajbjergvej 4, 7500 Holstebro
I alt	77,79	ha forpagtede og ejede arealer
Gylleaftalearealer		
30-1	1,58	Hedegårdvej 21, 7500 Holstebro
30-2	6,36	Hedegårdvej 21, 7500 Holstebro
I alt	7,94	ha gylleaftaler

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at husdyrgødningen udspreddes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udspreddes dybstrøelse på de omhandlede arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom. Der kan ikke indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udspreddingsarealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

I miljøgodkendelsen bliver der alene vurderet på de ansøgte gylleaftalearealer, der ikke er omfattet af en selvstændig godkendelse. Gylleaftalearealerne kan derfor ikke indgå i andre sammenhænge eller modtage nogen anden form for gødning.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav). For kvæg må der udbringes 1,7 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbrin-

ges på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 147,95 ha til rådighed. Der er 151,75 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt. Gylleaftalearealerne på Hedegårdvej 21 har et harmonitryk på 1,40 DE/ha.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskifte og efterafgrøder

Alle arealerne drives med K2-sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte. En del af arealerne drives dog med grundvandssædskifte.

Efterafgrøder er anvendt som et virkemiddel i ansøgningen til at nedbringe nitratudvaskningen til grundvandsmagasiner og Natura 2000-overfladevand. Mængden af ekstra efterafgrøder fremgår af de respektive afsnit om grundvand og Natura 2000-områder. De ekstra efterafgrøder beregnes på baggrund af efterafgrødegrundarealet og etablering, tæthed og vedligeholdelse følger NaturErhvervstyrelsens regler for lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder, der anvendes som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen, kan dog ikke erstattes af mellemafgrøder, overskud af efterafgrøder fra tidligere år, energiafgrøder, afbrændt fiberfraktion eller efterafgrøder udlagt af en anden jordbruger.

For en mark er der ansøgt om drift med grundvandssædskifte. Der stilles derfor vilkår om grundvandssædskifte med 60 % miljøgræs (G6) på mark 2-0.

Begrebet miljøgræs dækker over efterafgrøder med græs, som ikke samtidigt må indgå i de lovpligtige efterafgrøder. Herudover er der følgende krav til "Miljøgræs":

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne andel miljøgræs på arealer med det pågældende sædskifte.

- Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar, at etableringen er vellykket.
- Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
- Sædskiftet på arealerne må ikke indeholde bælgplanter.
- Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd, da udvaskningsindekset herfor er højere end det, der er forudsat i vurderingen.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse i ansøgningen

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx: - regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage), - udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle), - krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur (sort jord og græs indenfor bufferzoner til § 7 arealer), - krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter, - krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, - og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha, - krav til efterafgrøder. Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Gyllen nedfældes typisk til vårsæd og slangeudlægges i vintersæd. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign.. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af dybstrøelse

Gener fra transport er generelt vurderet i afsnittet om transport. En del af husdyrbrugets arealer til udbringning ligger tæt omkring ejendommen. Transport til de øvrige arealer foregår via nærmeste offentlige vej.

Gener fra udbringning af dybstrøelse

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt husdyrgødning. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør).

Mark 15-0 ligger mindre end 200 meter fra byzone, sommerhusområde eller område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål (bilag 9). Arealerne er derfor omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage:

§ 28. Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord

- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspredding og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabobeboelser
- at behandle husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Udspreddingsarealerne ligger indenfor et område, hvor den statslige grundvandskortlægning netop er blevet afsluttet. Det vil i dette tilfælde betyde, at nye arealer er blevet udpeget til område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) og indsatsområder. Desuden er der blevet beregnet boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) for alle kildepladser til almene vandforsyninger.

Udspreddingsarealerne 5-1, 15-0, 26-0 og 27-0 ligger fortsat uden for OSD, NFI, indsatsområde, indvindingsopland til vandværk, grundvandsdannende opland, BNBO og hygiejnisk zone for vandværksboringer.

For udspreddingsarealerne 5-0 og 11-0 er der ikke sket ændringer. De er ikke udpeget som OSD, men størstedelen af 11-0 og en del af 5-0 er udpeget som indvindingsopland til Nibsbjerg Vandcenter. Denne del er endvidere udpeget som NFI og indsatsområde, som Holstebro Kommune skal udarbejde indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for (bilag 18).

Udspreddingsarealerne 1-0, 1-1, 1-2, 2-0 og 10-0 ligger i et område hvor der er sket ændringer i områdeudpegningerne. Før lå 1-0, 1-1, 1-2 og 2-0 kun delvist indenfor OSD. Nu ligger de helt indenfor OSD ligesom 10-0.

Arealerne 1-0, 1-2, 2-0 og 10-0 ligger helt indenfor indvindingsoplandet til Sandagergård Vandværk og for 1-1 ligger størstedelen også indenfor indvindingsoplandet.

Tidligere lå 1-0, 1-1 og 10-0 udenfor NFI, og 1-2 og 2-0 lå delvist indenfor NFI. Nu ligger alle 5 arealer indenfor NFI. Samtidig ligger alle arealerne nu indenfor indsatsområde, som Holstebro Kommune skal udarbejde indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for.

Der er også udpeget grundvandsdannende opland i området. Dette ligger 2-0 helt indenfor og 1-0 og 1-2 delvist indenfor.

Arealet 10-0 og en mindre del af 1-0 ligger indenfor den hygiejniske zone til Sandagergård Vandværks indvindingsboringer. Desuden ligger en mindre del af disse to arealer også indenfor BNBO til Sandagergård Vandværk.

Udvaskningen er i ansøgningsmaterialet beregnet til 50 og 52 mg/l med en merbelastning på 0 mg/l for arealerne beliggende i NFI. Dette svarer til planteavlsniveau.

Ejendommen er på offentlig vandforsyning. Der er ikke registreret boringer ved ejendommen i Jupiter.

Den statslige kortlægning er afsluttet i området, men der er endnu ikke udarbejdet en indsatsplan for området. Derfor skal der ske en konkret vurdering af, om der skal stilles vilkår af hensyn til grundvandsbeskyttelse.

Mark 1-2 og 2-0-2 ligger indenfor NFI, indvindingsopland til Sandagergård Vandværk og indenfor det grundvandsdannende opland vurderes det, ud fra en konkret vurdering, at der skal stilles vilkår om, at udvaskningen på mark nr. 1-2 og 2-0 ikke må overstige udvaskning svarende til et plantebrug. Dette er sikret ved anvendelse af virkemidlerne til sædskifte (mark 2-0) og efterafgrøder.

Yderligere udspretningsarealer i forhold til første ansøgning med færre arealer:
Udspretningsarealerne med Mark nr. 40-1, 40-2, 41-1 og 43-2 ligger uden for område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), indsatsområde for nitrat, indvindingsopland til vandværk og hygiejnezone for vandværksboringer.

Det sydvestlige hjørne af udspretningsarealet 42-1 ligger indenfor indvindingsoplandet til Nibsbjerg Vandcenter, og en del af dette er udpeget som NFI.

Den største del af udspretningsarealet 43-1 ligger indenfor indvindingsoplandet til Nibsbjerg Vandcenter. Heraf er den østlige halvdel også NFI.

For udspretningsarealet 43-3 gælder at den sydligste 2/3 ligger indenfor NFI og indvindingsoplandet til Nibsbjerg Vandcenter.

Der er nu ansøgt om 51 mg nitrat/l, hvor udvaskning svarende til et plantebrug er på 46 mg nitrat/l på de fleste arealer, undtagen 2-0, hvor der er ansøgt om 56 mg nitrat/l, hvor udvaskning svarende til et plantebrug er på 58 mg nitrat/l.

Det er vurderet, at der i miljøgodkendelsen ikke skal stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rastområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storå, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Vandranke: Vokser nær Felsted Kog og i Husby Sø, men i stor afstand fra ejendommen.

Gul stenbræk: Holstebro Kommune rummer mindst 3 paludella-væld, hvor arten kan tænkes at forekomme, men den er trods eftersøgninger ikke fundet her i nyere tid.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen². Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de(t) givne opland(e), hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

Jvf. appendiks 1 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Nissum Fjord ikke er opfyldt, da der er konstateret en forøget udledning.

Jvf. appendiks 2 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Venø Bugt er opfyldt, da der ikke er konstateret en forøget udledning.

Produktionen af husdyr er stigende i oplandet til Nissum Fjord samt i deloplandene til Fjorden. Herudover er der ikke konstateret en forøget udledning af næringsstoffer fra andre kilder i oplandet.

---

² Hjertermuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

³ Bek. nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

En del af arealerne er beliggende i oplandet til Venø Bugt. Udviklingen i dyrehold i dette opland er faldende, jf. Appendiks 2. Ingen af udbringningsarealerne i dette opland er beliggende i nitratklasseområder.

De resterende arealer er beliggende i oplandet til Nissum Fjord, Felsted Kog. Udviklingen i dyrehold er stigende i oplandet til Nissum Fjord, jf. Appendiks 1, hvorfor udvaskningen for udbringningsarealerne i oplandet ikke må overstige en N-udvaskning svarende til planteavlssædskifte, jf. beskyttelsesniveauet i bilag 4, nr. 2, pkt. C. En del af arealerne er desuden beliggende i nitratklasse II.

Husdyrgodkendelse.dk beregner (skema ID 86893) en reference N-udvaskningsberegning for udspretningsarealerne beliggende i oplandet til Nissum Fjord med anvendelse af husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau, jf. dennes bilag 3, der bestemmer N-udvaskningen svarende til planteavlssædskifte.

Skema 14. Fordeling af udbringningsarealer i rel. til oplande, nitratklasser og harmonireduktionsprocent samt beregning af maksimal N-udvaskning for udbringningsarealer i forskellige oplande med hhv. faldende og stigende husdyrhold, herunder fastlæggelse af virkemidler til reduktion af N-udvaskningen.

Opland(e)	Venø bugt	Nissum Fjord	Ansøgt Projekt
Udvikling i dyrehold	Faldende	Stigende	
Udspretningsareal i nitratklasse 0	130,62 ha	21,13 ha	151,75 ha
Udspretningsareal i nitratklasse 1	0,00 ha	0,00 ha	0,00 ha
Udspretningsareal i nitratklasse 2	0,00 ha	29,60 ha	0,00 ha
Udspretningsareal i nitratklasse 3	0,00 ha	0,00 ha	0,00 ha
Samlet areal	130,62 ha	50,73 ha	151,75 ha
Relativ arealfordeling	86,08%	33,43%	100%
Harmonireduktionsprocent	100,00%	79,58%	112,68%
Maksimalt dyretryk uden virkemidler	1,70 DE/ha	1,38 DE/ha	1,57 DE/ha*
Maksimal N-udvaskning	72,5 kg N/ha	62,2 kg N/ha	83,2 kg N/ha
Ansøgt N-udvaskning			68,0 kg N/ha
Udvaskning svarende til et plantebrug			61,0 kg N/ha
Merudvaskning i det ansøgte projekt			7,0 kg N/ha
Virkemidler			
Efterafgrøder			9%
Harmonitryk			1,66 DE/ha
Sædskifte			K2/G6

Holstebro Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt overholder husdyrlovens generelle og udvidede beskyttelsesniveau, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

Holstebro Kommune vurderer, at efterafgrøder og harmoniforhold er anvendt som virkemidler til reduktion af N-udvaskningen, hvorfor der i miljøgodkendelsen stilles vilkår om, at der skal etableres 9 % efterafgrøder ud over NaturErhvervs generelle krav, samt at husdyrbrugets harmoniforhold maksimalt må være 1,70 DE/ha.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000-områder

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at
Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

AD pkt. 2

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Nissum Fjord et lukket vandområde, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B i oplandet.

Skema 15. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000-vandområder.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.864 ha	71.086 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	67%	75%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	75 kg N/ha/år	75 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	2.345 tons N/år	1.323 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	235 tons N/år	122 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	2.579 tons N/år	1.445 tons N/år
Det ansøgte projekt		
Nitratklasse 0	21,13 ha	21,13 ha
Nitratklasse I	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse II	29,60 ha	29,60 ha
Nitratklasse III	0,00 ha	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	50,73 ha	50,73 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	75,8%	75,8%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	7,0 kg N/ha/år	7,0 kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	0,086 ton N	0,086 ton N
Ansøgt nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,0033%	0,006%

* Beregnet vha. Cttools

Det ansøgte har jvf. Skema 15 beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget nitratbelastning svarende til 0,0 % af den samlede N-udvaskning til hhv. Nissum Fjord.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. ad pkt. 1A-C i appendiks 1. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-områderne mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmode".

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugens udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne.

Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af sandjord, jvf. Skema 16.

Skema 16. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1-0	10,15	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
1-1	9,51	Ja	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
1-2	4,78	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
2-0	2,67	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0
5-0	20,02	Nej	JB4	Nej	Nissum Fjord	-	0	0
5-1	1,19	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0
10-0	0,92	Nej	JB4	Ja	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
11-0	26,85	Ja	JB4	Nej	Nissum Fjord	-	0	0
15-0	10,18	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
26-0	4,27	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
27-0	4,15	Nej	JB5	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
40-1	5,04	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
40-2	8,27	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
41-1	7,16	Nej	JB4	Ja	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
42-1	25,66	Ja	JB4	Ja	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
43-1	8,24	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø,	-	0	0
43-2	1,65	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0
43-3	1,06	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt, Holmgård Sø, Borbjerg Sø	-	0	0

Holmgård Sø

En del af arealerne er beliggende i oplandet Holmgård Sø, der er en ca. 13 ha stor vandakssø, svarende til naturtype 3150. Holmgård Sø blev fredet i 1975 med blik på at bevare søen.

Af udkast til vandplanen 2010 - 2015 er den nuværende økologiske tilstand betegnet som dårlig i Holmgård Sø. Staten har opgjort et fosforreduktionskrav svarende til 26 kg fosfor/årligt for at sikre en fremtidig målopfyldelse, jf. tabel 1.3.2b, Vandplansudkast 2010-2015, Limfjorden, Hovedvandopland 1.2. Indsatsen for fosforreduktionen vurderes gennemført ved de generelle virkemidler i Grøn Vækst.

Overvågningsdata fra det nationale overvågningsprogram viser, at søen periodisk kan være kvælstofbegrænset i sommerperioden.

Det er vigtigt på baggrund af reduktionskravet til fosforbelastningen samt at søen periodisk er kvælstofbegrænset, at der ikke sker en merbelastning med næringsstoffer i oplandet til Holmgård Sø, hvis søen på sigt skal opnå målopfyldelse med god økologisk tilstand.

Fosforklasser og fosforoverskud

Nissum Fjord er i henhold til statens kortværk udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor. Da mark 27-0 er beliggende på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$), men ikke er detailafvandet, vurderes marken ikke at være omfattet af fosforklasse I og III. Ingen af markerne er detailafvandede lavbundsjord og vurderes derfor ikke at være omfattet af fosforklasse II.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde på 3.576 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 3.576 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 4,5 kg P/ha, jvf. Skema 17.

Skema 17. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	3.662 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	23,6 kg P/ha/år
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	19,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	4,5 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord⁴. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 4,5 kg P/ha/år, jvf. Skema 17, hvilket er under halvdelen af det gennemsnitlige fosforoverskud i det øvrige opland.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 4,5 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 2 %. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-området er vurderet til 0,0 %, jvf. Skema 18.

⁴ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdrifts-afgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

Skema 18. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000-område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.864 ha	71.086 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	19.173 kg P	14.217 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	5.761 kg P	3.934 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	24.934 kg P	18.151 kg P
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	59,83 ha	59,83 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	4,5 kg P/ha	4,5 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	2%	2%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	1 kg P	1 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,0043%	0,0059%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen stillet vilkår til sikring af vandmiljøet. Under nitratafsnittet er det vurderet, at forudsætningerne i pkt. 1A er opfyldt, jvf. appendiks 1. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000-område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning af området er under 1 % i retsbeskyttelsesperioden.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

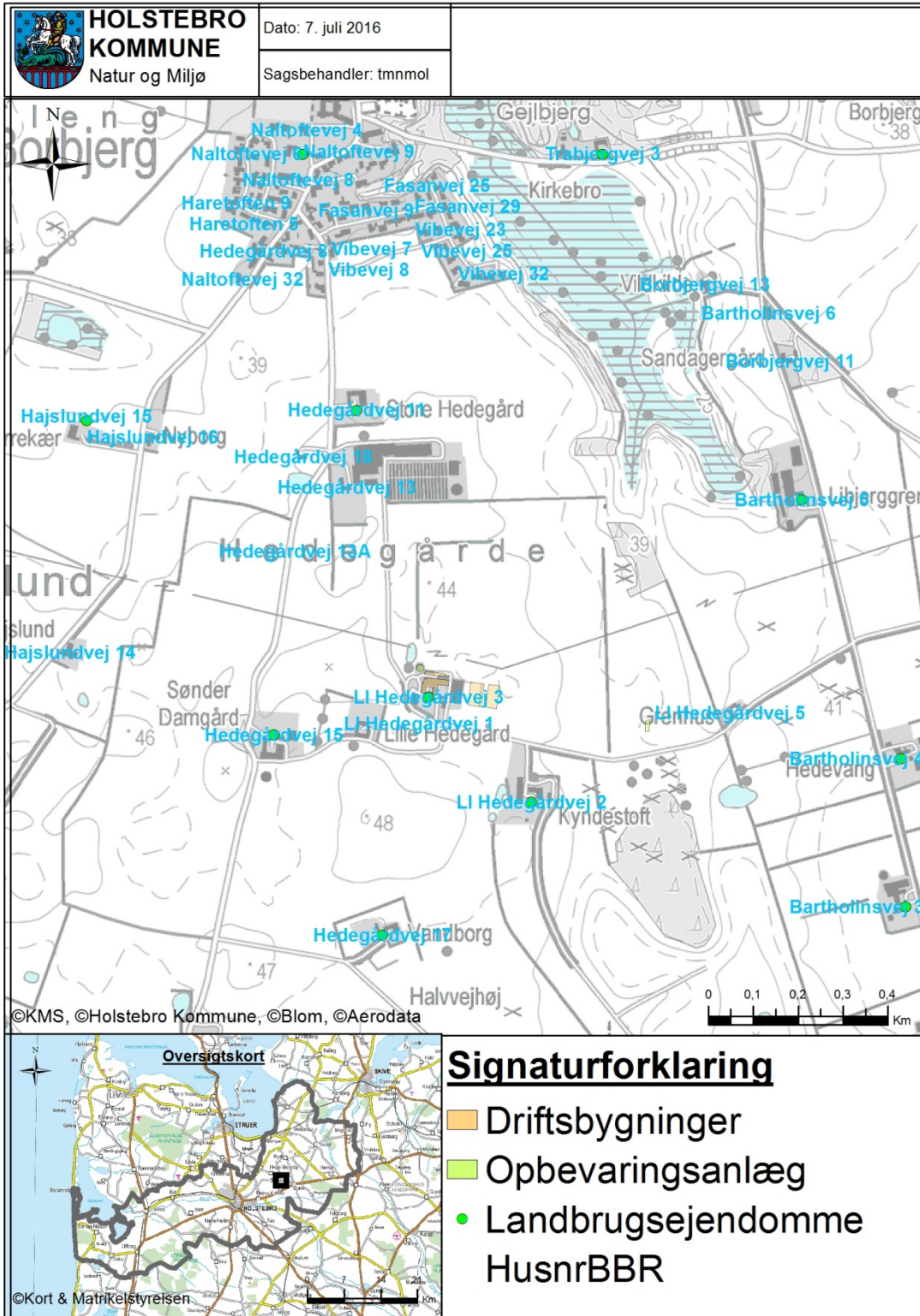
Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

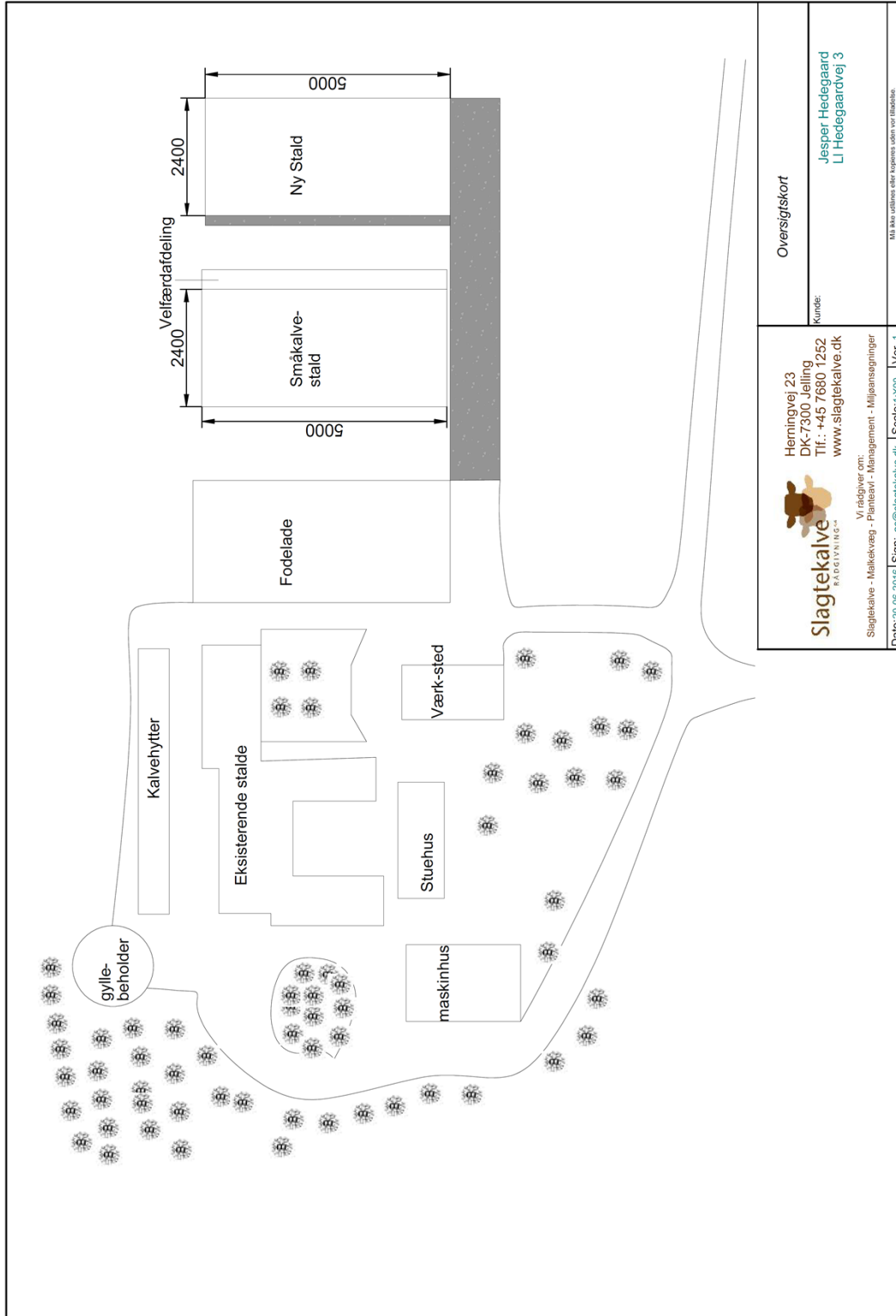
Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

Bilag 2 – Situationsplan

Overigtskort

Herningvej 23
DK-7300 Jelling
Tlf.: +45 7680 1252
www.slagtekalve.dk

Slagtekalve - Mælkevej - Planlæg - Management - Miljøansvar
Vi rådgiver om:
Slagtekalve - Mælkevej - Planlæg - Management - Miljøansvar

Dato: 20-05-2016 | Sign: se@slagtekalve.dk | Scale: 1:500 | Ver. 1

Kunde:
Jesper Hedegaard
LJ Hedegaardvej 3

Alle målt er opgjort i m².

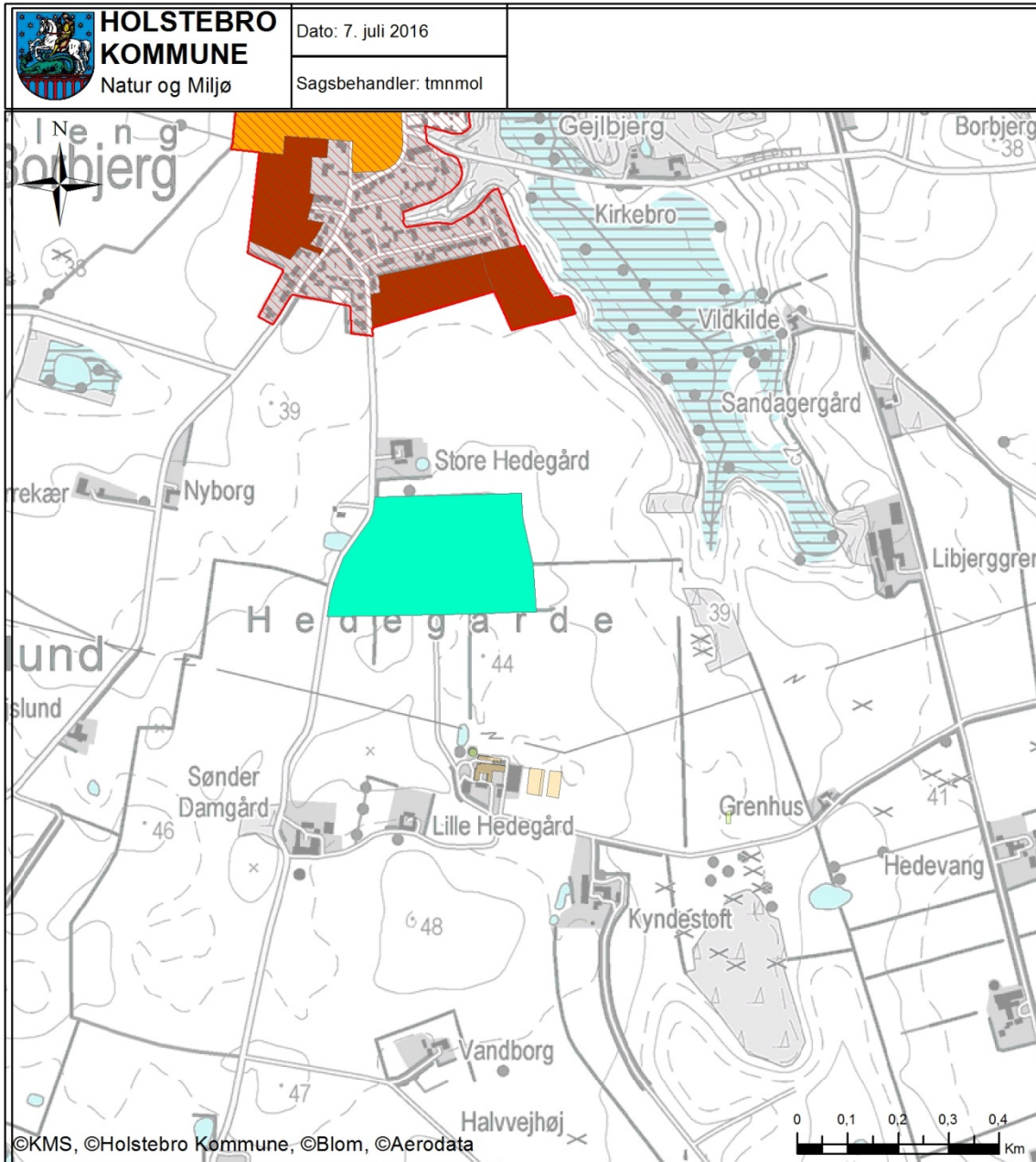
Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

- = Kemikalie
- = Motorolie
- = Dieseltank
- = Fyr
- = Omklædning / Bad
- = Hovedhan e til vand
- = El-tavle
- = Brandslukker
- = Belysning
- = Befæstede arealer inkl. afløb, = vaskeplads
- = Afhentningsplads for DAKA

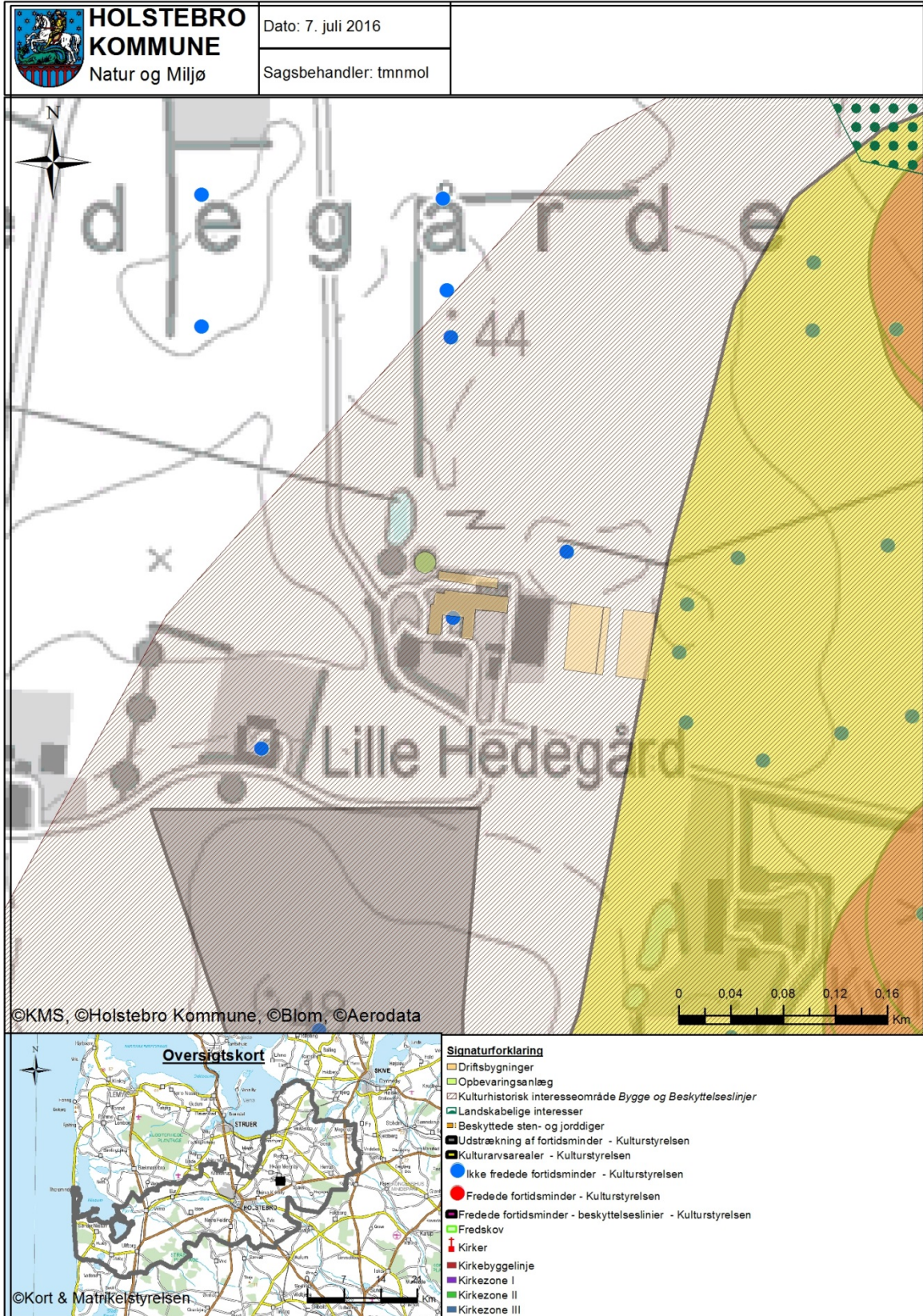

Bilag 4 – Omkringboende og planmæssige forhold

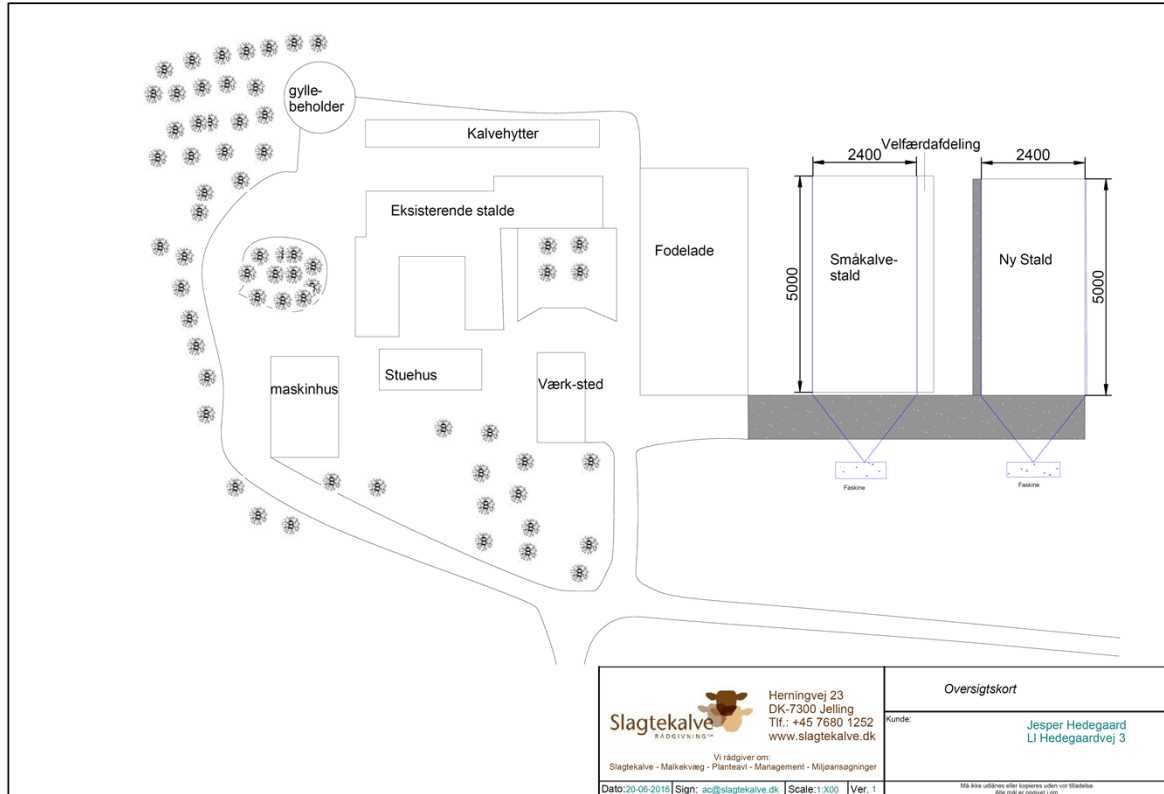
Bilag 5 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

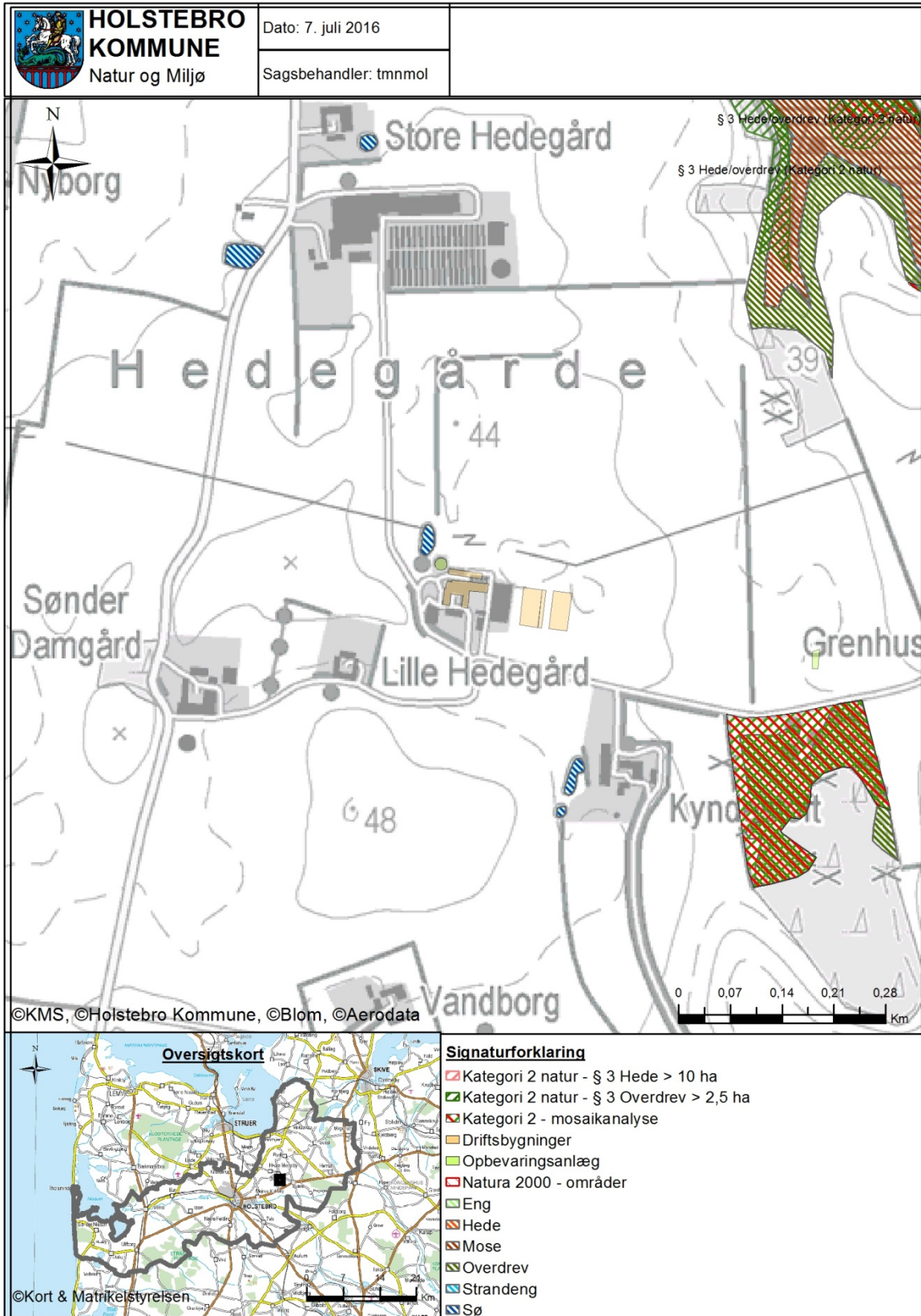

Bilag 6 – Husdyrbrugets afløbsforhold

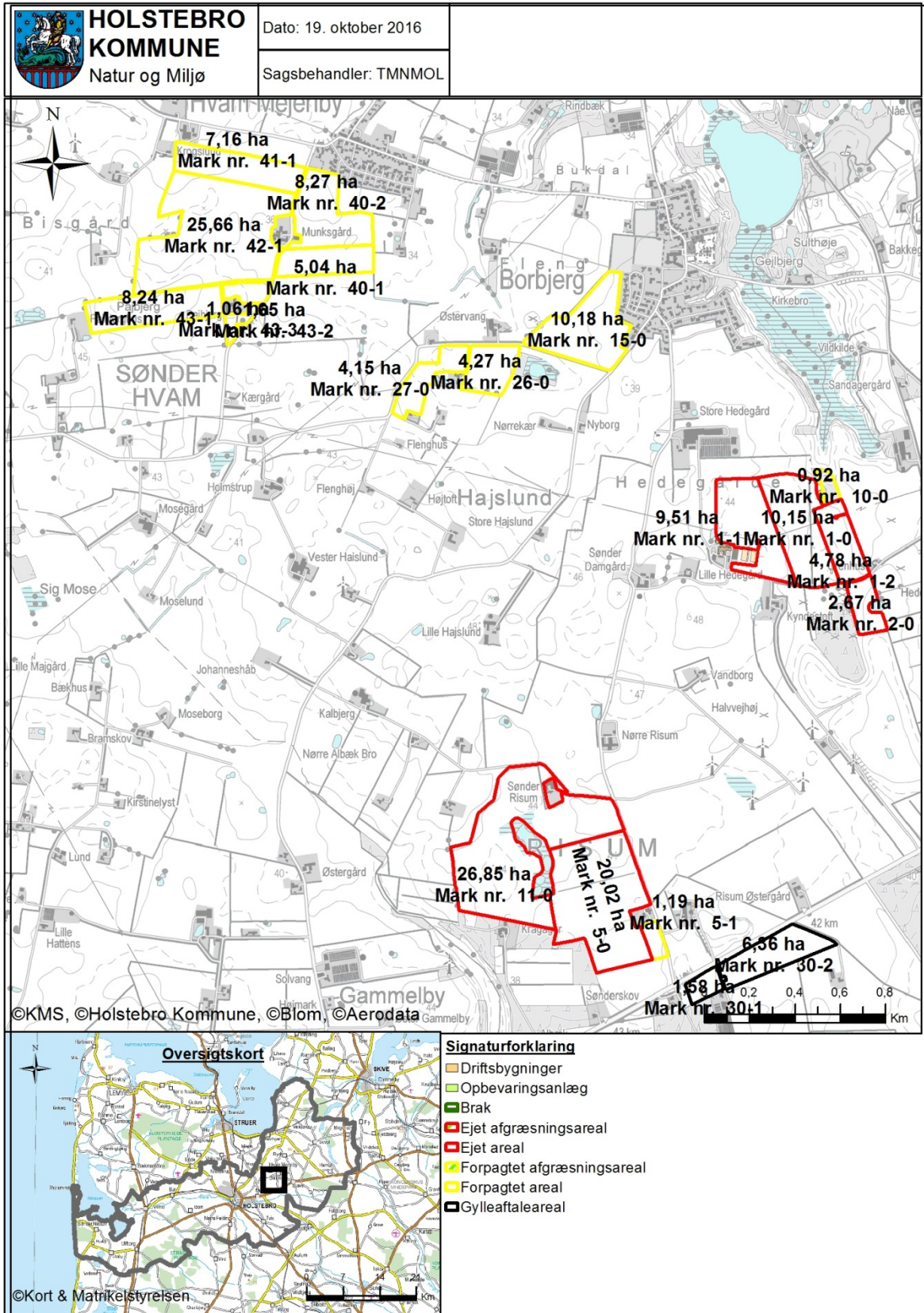

Bilag 7 – Naturområder omkring anlæg

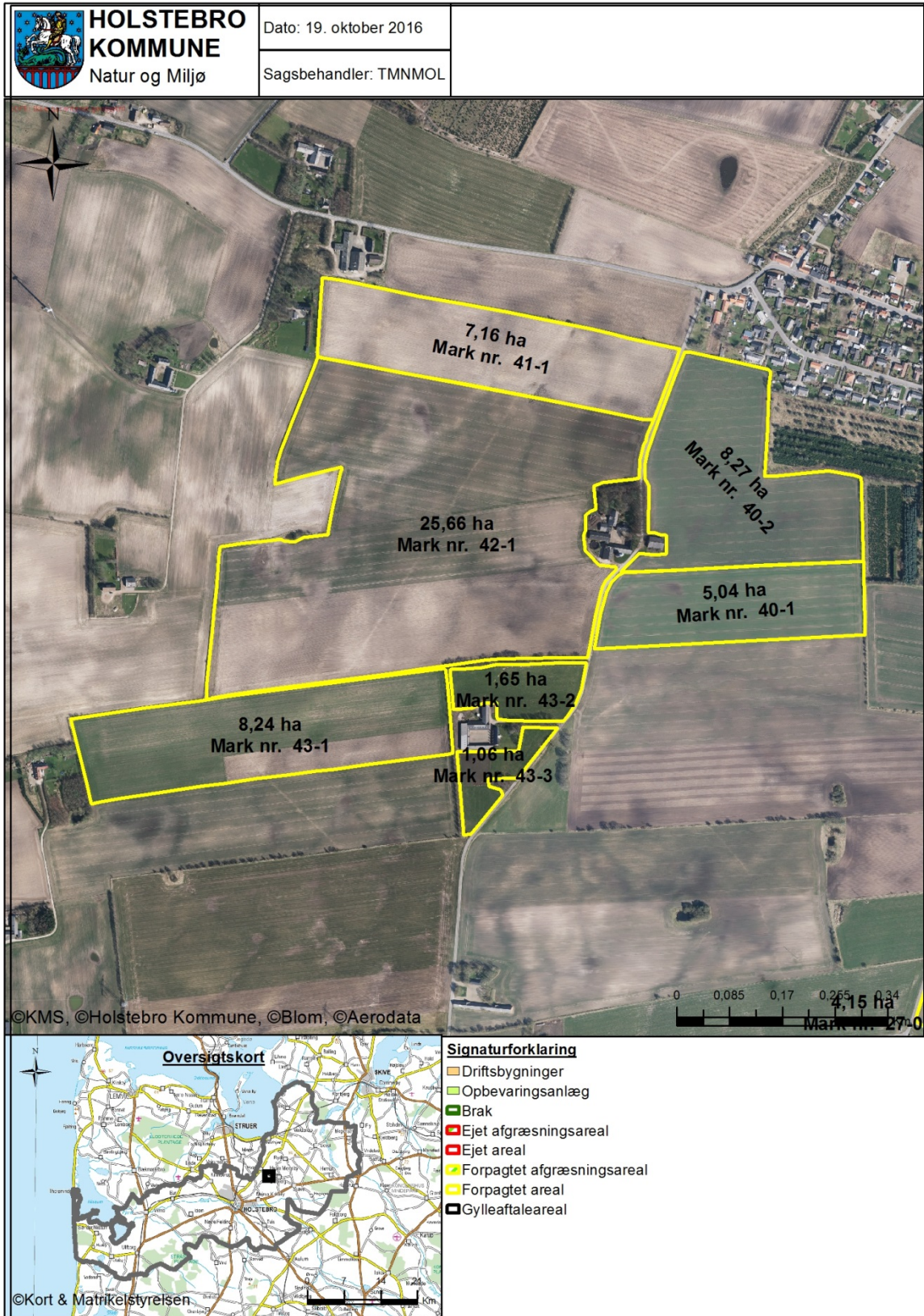

Bilag 8 – Oversigtkort over udspretningsarealerne

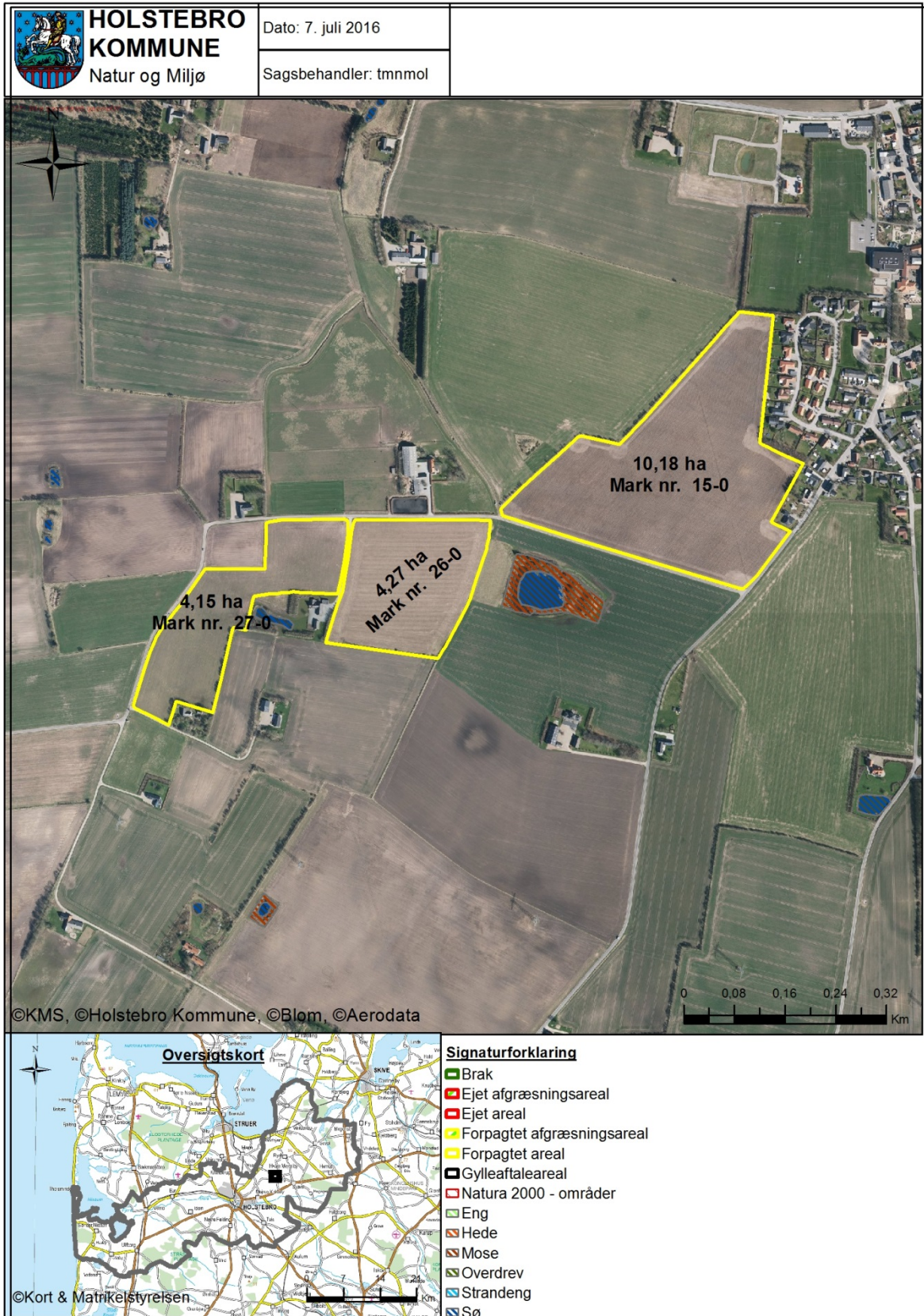

Bilag 9 – Arealer del 1/5

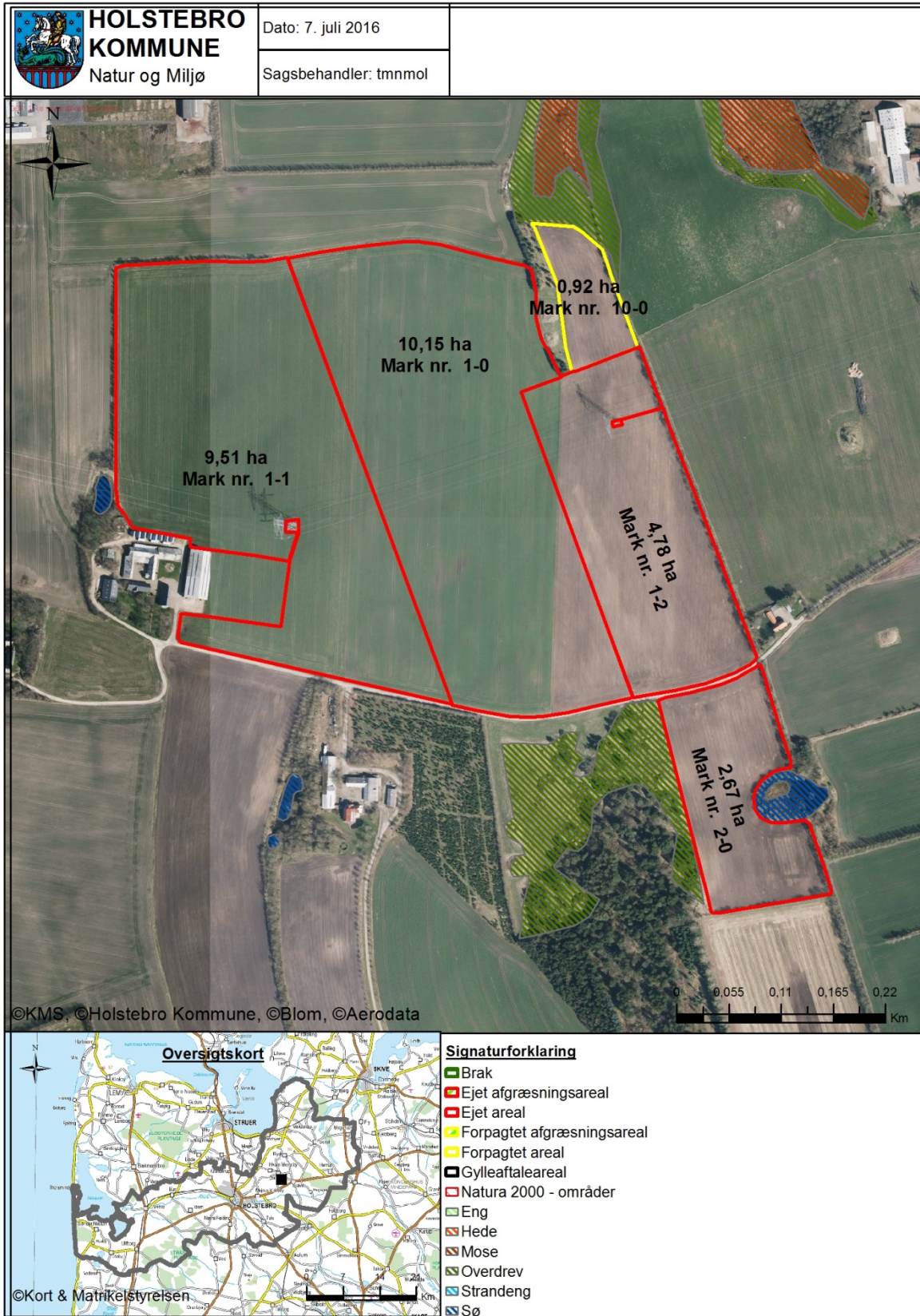

Bilag 10 – Arealer del 2/5

Bilag 11 – Arealer del 3/5

Bilag 12 - Arealer del 4/5

 HOLSTEBRO KOMMUNE Natur og Miljø	Dato: 7. juli 2016	
	Sagsbehandler: tmmol	

- Signaturforklaring**
- Brak
  - Ejet afgræsningsareal
  - Ejet areal
  - Forpagtet afgræsningsareal
  - Forpagtet areal
  - Gylleaftaleareal
  - Natura 2000 - områder
  - Eng
  - Hede
  - Mose
  - Overdrev
  - Strandeng
  - Sø

Bilag 13 – Arealer del 5/5

 HOLSTEBRO KOMMUNE Natur og Miljø	Dato: 7. juli 2016	
	Sagsbehandler: tmmol	

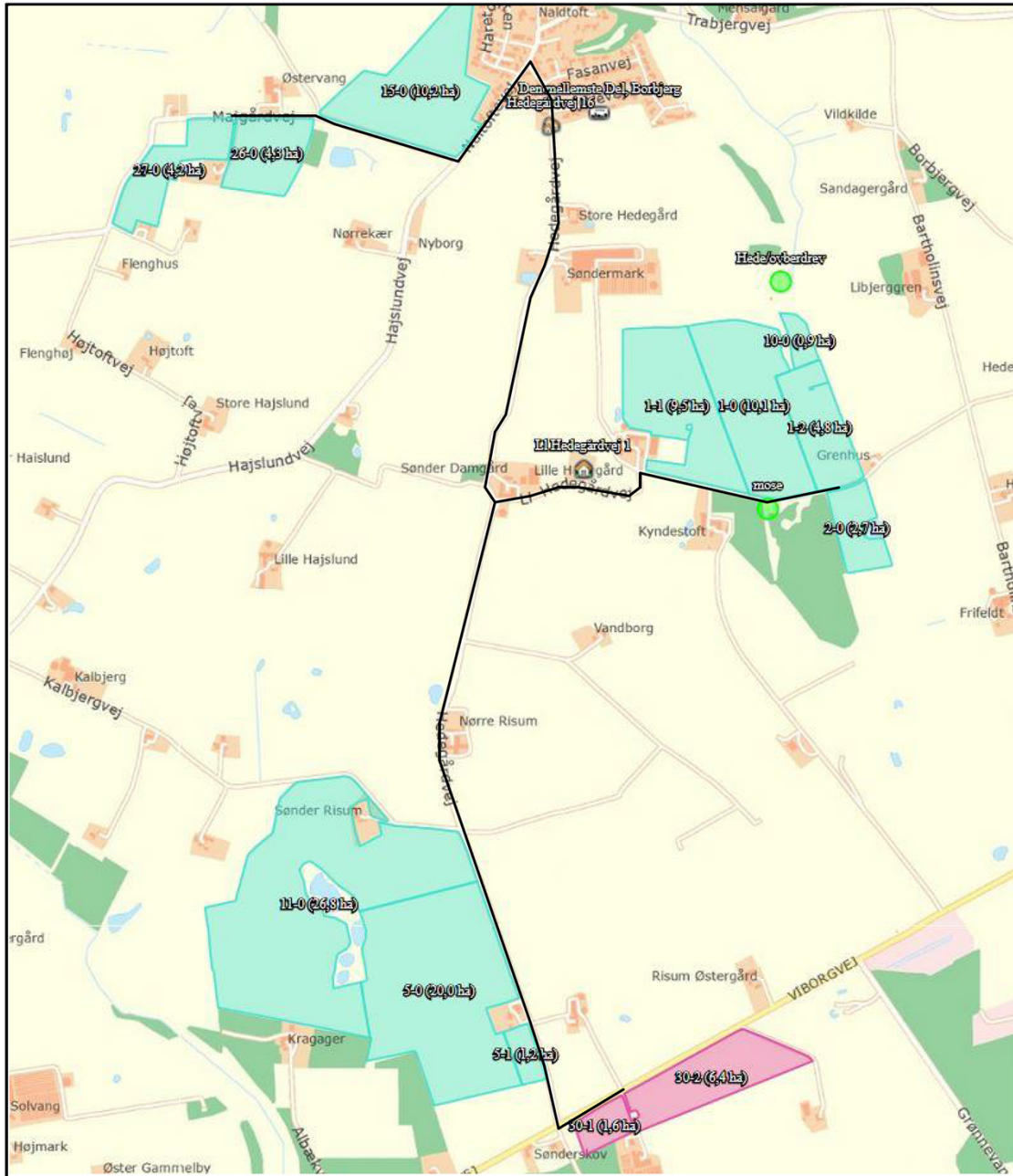
©KMS, ©Holstebro Kommune, ©Blom, ©Aerodata

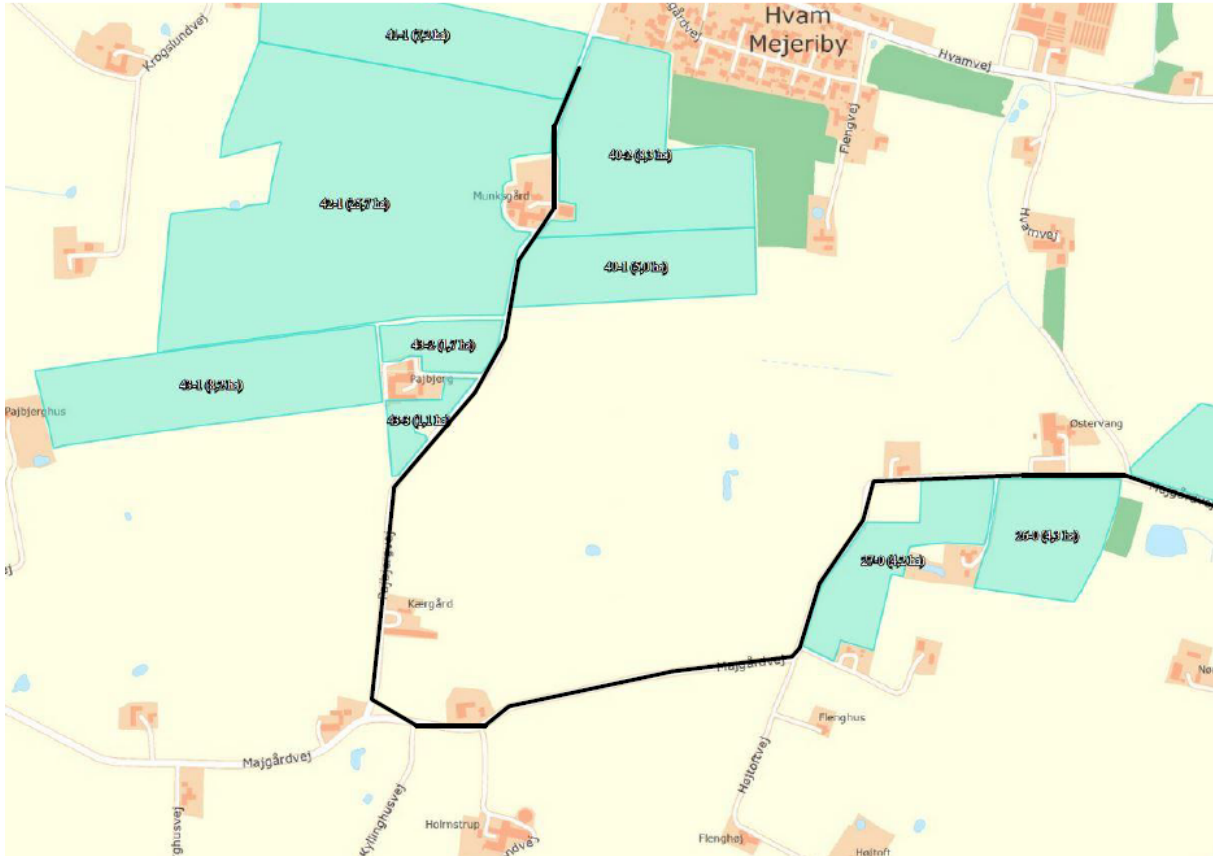
Bilag 14 – Transportruter for dybstrøelse 1/2

 <p>Slagtekalve RÅDGIVNING A/S</p> <p>Herningvej 23 DK-7300 Jelling Tlf.: +45 7680 1252 www.slagtekalve.dk</p> <p>Vi rådgiver om: Slagtekalve - Malkekvæg - Planteavl - Management - Mijløansøgninger</p>	<i>transport af husdyrgødning</i>		
	Kunde:	Jesper Hedegaard Ll. Hedegårdsvej 3	
Dato: 12-08-2016	Sign: ac@slagtekalve.dk	Scale: 1:X00	Ver. 1
			Må ikke udlånes eller kopieres uden vor tilladelse. Alle mål er opgivet i cm.

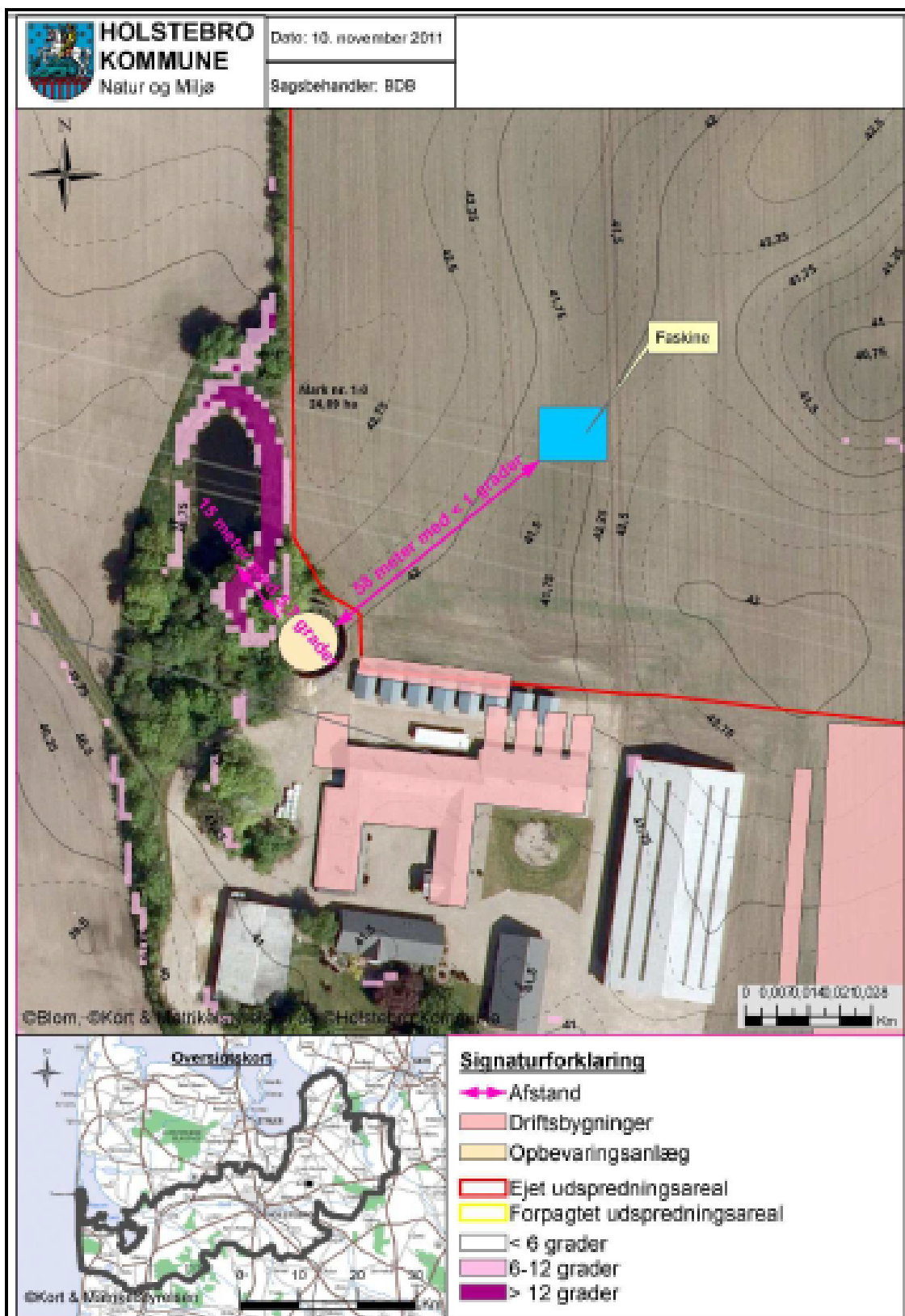

Bilag 14b – Transportruter for dybstrøelse 2/2 (nordlige arealer)

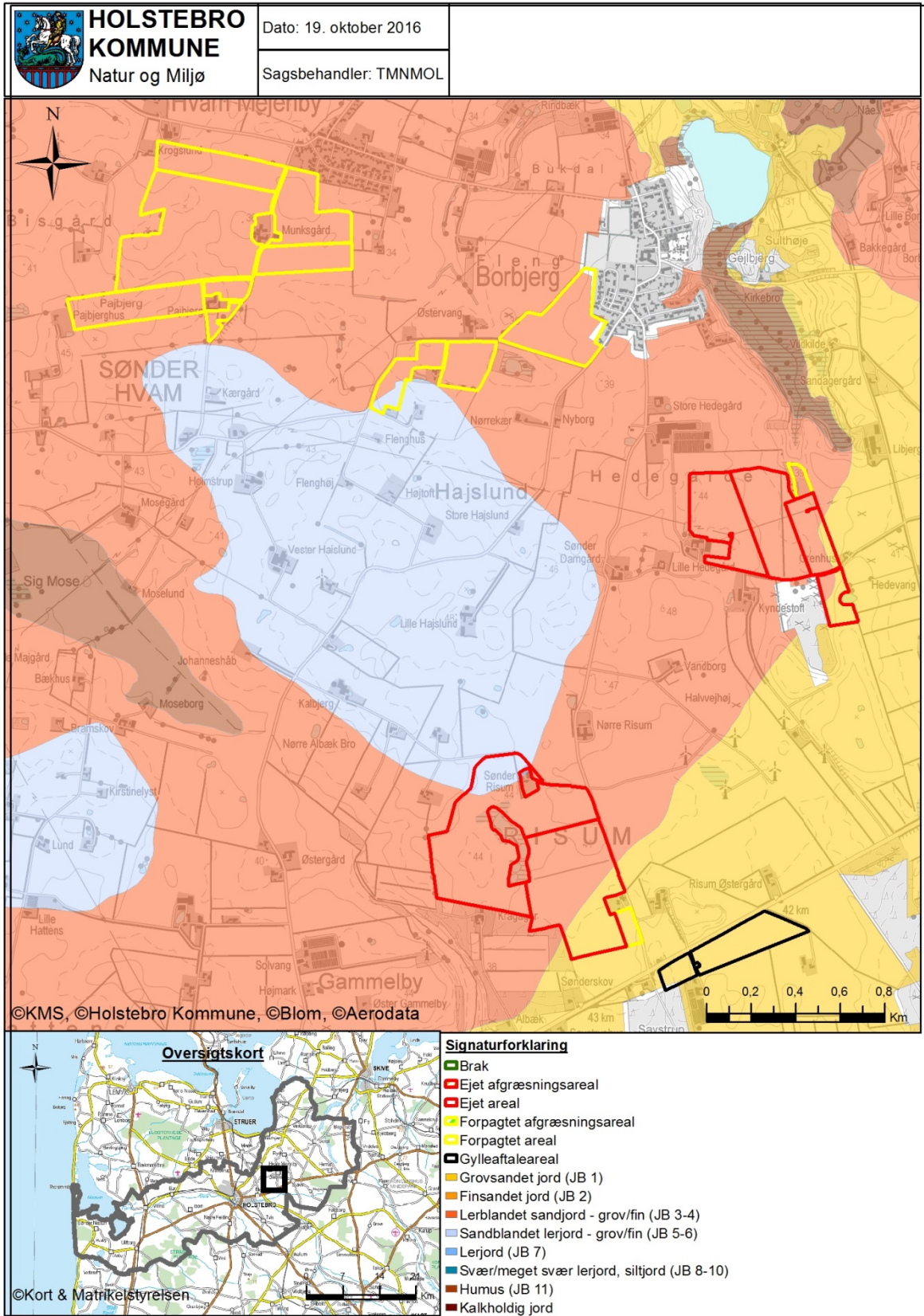

Bilag 15 – Risiko for afstrømning ved gyllebeholder

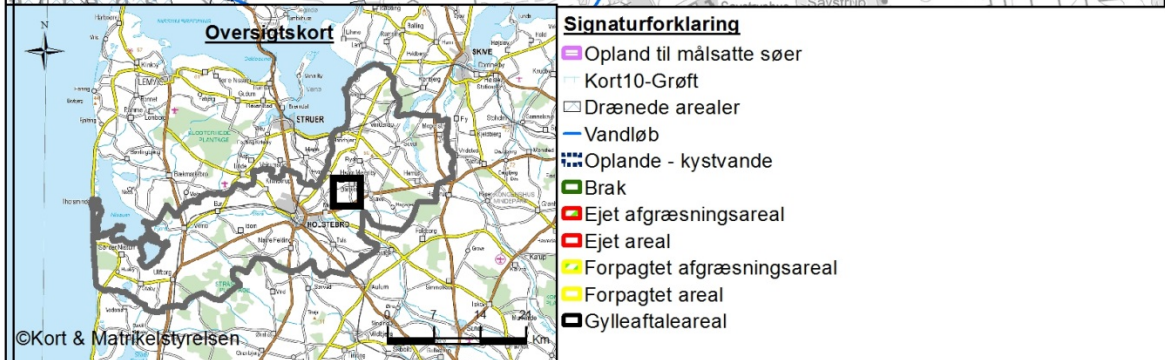
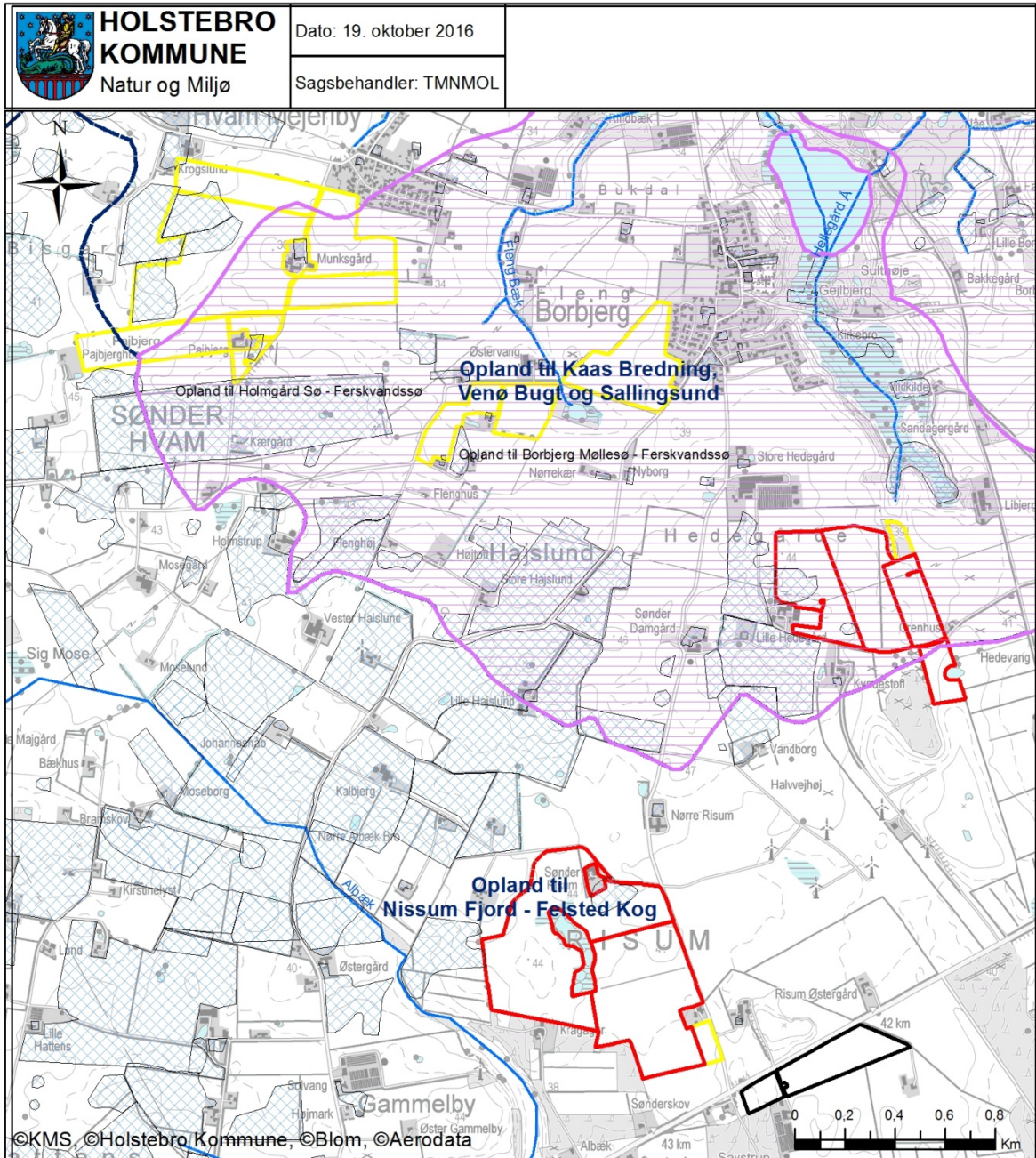

Bilag 16 – Jordbundstyper

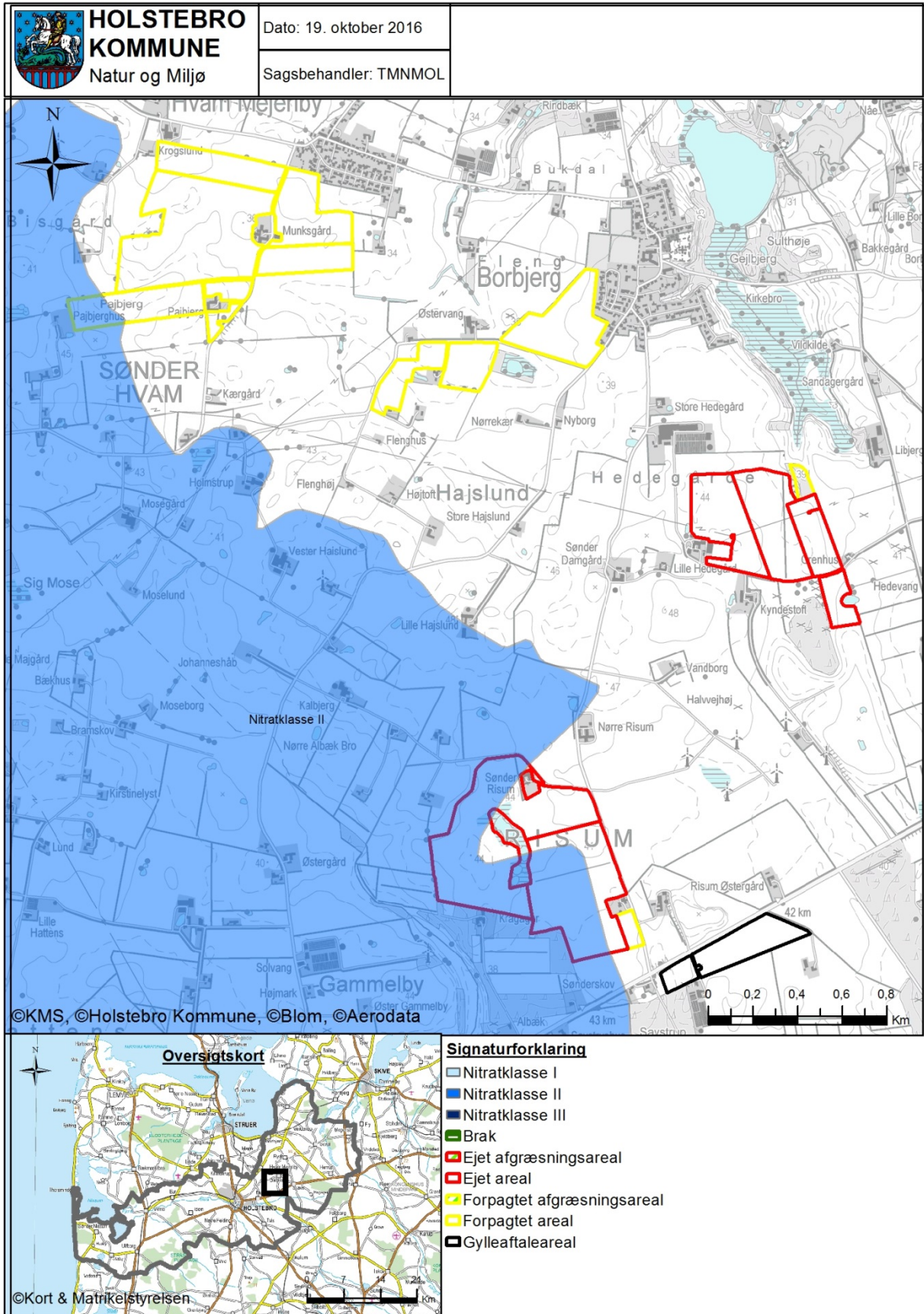

Bilag 17 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

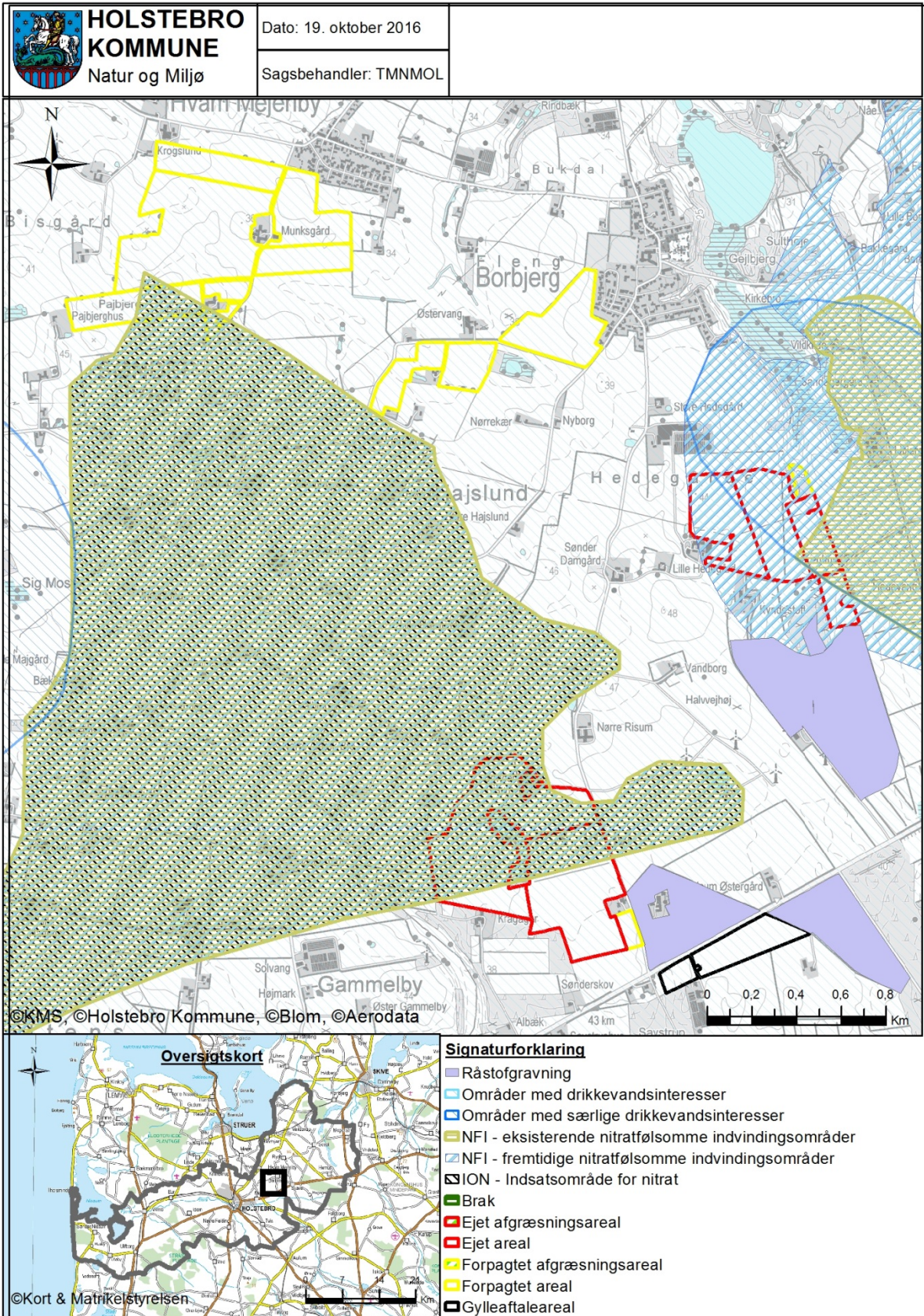

Bilag 18 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

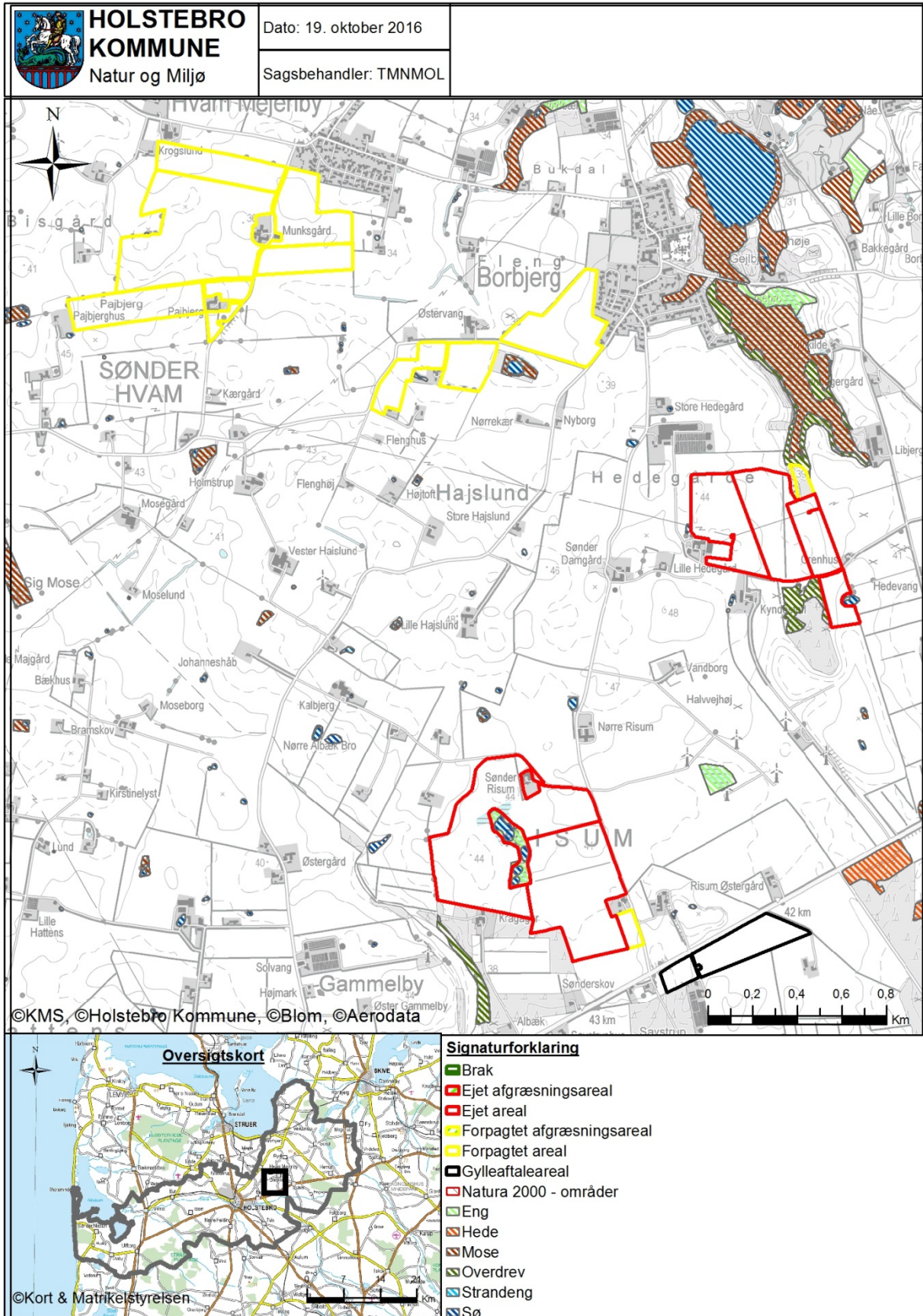

Bilag 19 – Grundvandsområder

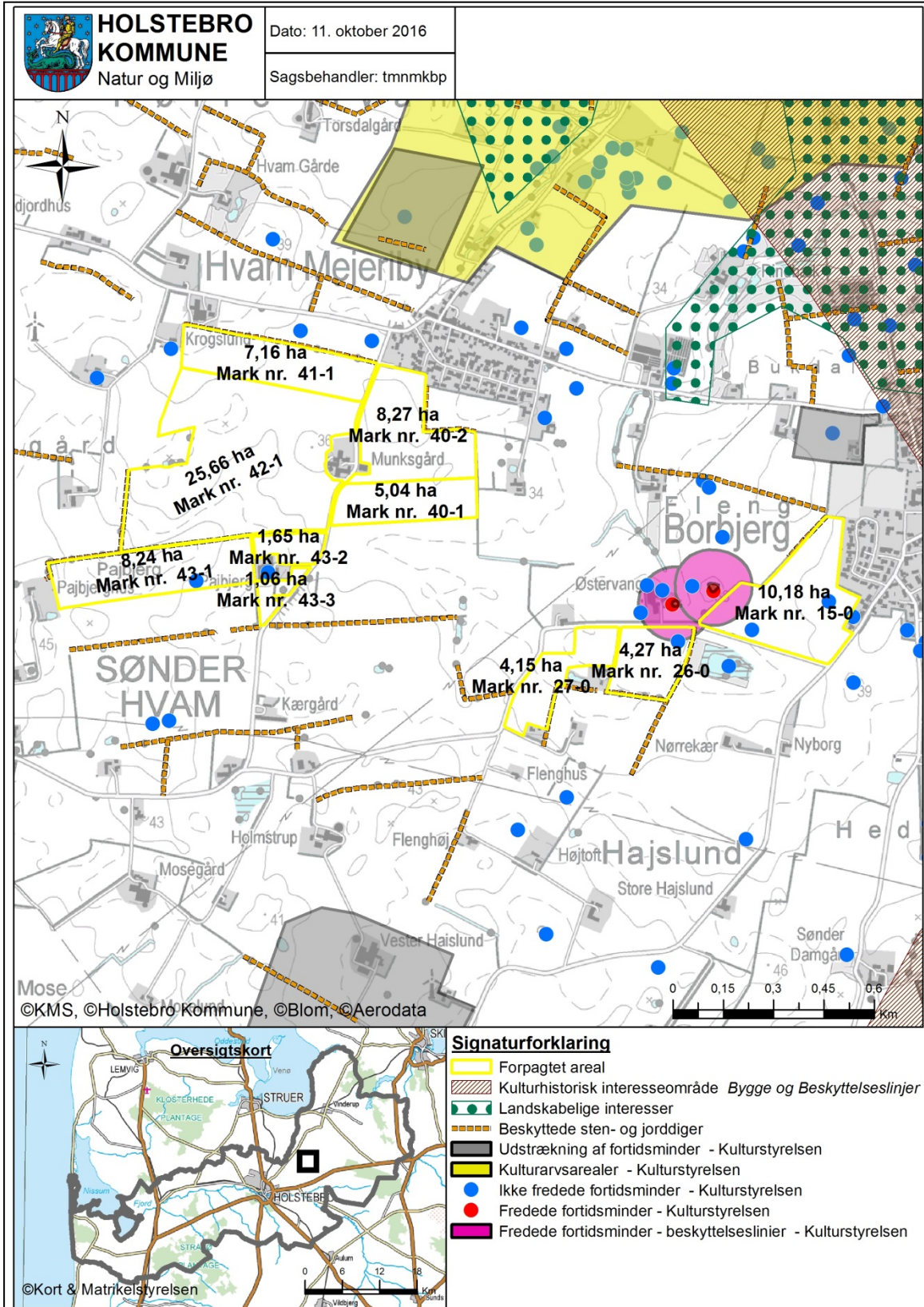
Bilag 20 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer

Bilag 21 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspredningsarealer

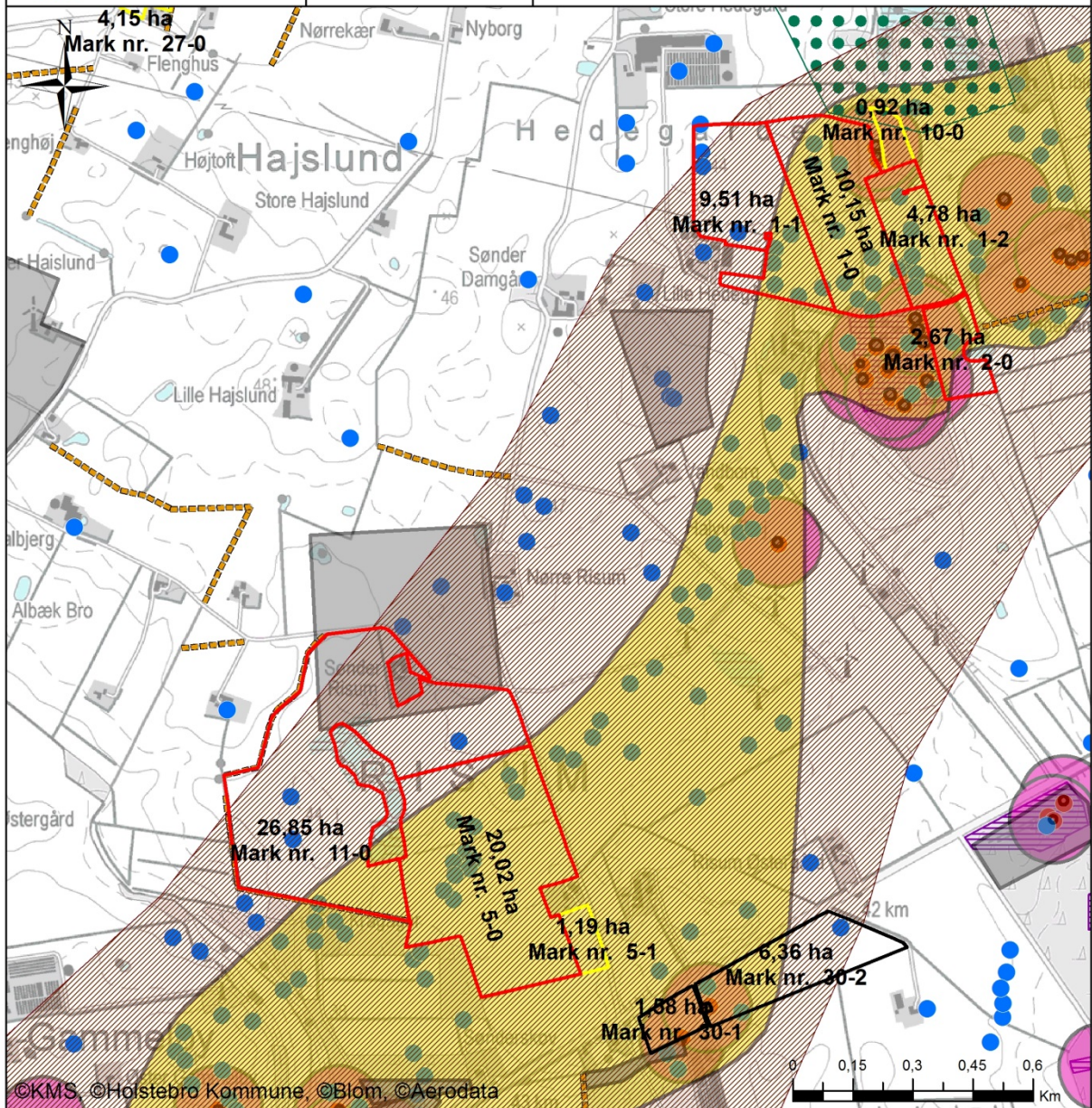

HOLSTEBRO
KOMMUNE
Natur og Miljø

Dato: 11. oktober 2016

Sagsbehandler: tmmkbp

©KMS, ©Holstebro Kommune, ©Blom, ©Aerodata

Signaturforklaring

- Ejet areal
- Forpagtet areal
- Gylleaftaleareal
- Kulturhistorisk interesseområde *Bygge og Beskyttelseslinjer*
- Landskabelige interesser
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Udstrækning af fortidsminder - Kulturstyrelsen
- Kulturarvsarealer - Kulturstyrelsen
- Ikke fredede fortidsminder - Kulturstyrelsen
- Fredede fortidsminder - Kulturstyrelsen
- Fredede fortidsminder - beskyttelseslinjer - Kulturstyrelsen
- Fredede områder

Bilag 22 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagterifregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

Bilag 23 – Driftsjournal - del 2 / 2

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Skal gennemføres minimum hvert 5. år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	År:			År:			År:			År:		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
EI [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Bilag 24 – Bemærkninger fra Albert Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 Holstebro indkommet i offentlighedsperiode

---

Det indkomne forslag.

Fra: Albert Hedegaard []
Til: Holstebro Kommune Sagsbehandling
Sendt dato: (Tom)
Modtaget Dato: 21-11-2016 12:10
Vedrørende: SV: Forslag til miljøgodkendelse af LI Hedegårdvej

Emne: SV: Forslag til miljøgodkendelse af LI Hedegårdvej 3

Jeg er Nabo i nr 2 jeg kan ikke forstå man ikke lægger det nord for nr 3 istedet for så tæt på naboerne når det kan ungås.

Jeg mener det er vigtigt at tænke på de fremtidige vejforhold

vi har hørt rygter om at minkpapier ønsker at køre direkte over til haislundvej

Hvis jesper lagde den nye bygning nord for ejendommen var han meget tættere på haislundvej maigård mm

og så kunne han ungå at skulle igennem borbjerg.

jeg forstår heller ikke helt det med antal læs , der er jo også en grænse for hvor store vognene kan blive.

Ovenstående forslag har været været sendt til kommentering hos ansøger, der havde følgende bemærkninger:

Hej Ole

Har Talt med Albert Hedegaard omkring de ting han har skrevet i hørings fasen, de så helst at staldene kom til at ligge nord for stuehuset og højspænding ledninger på åben mark med flere udvidelse muligheder, og at der kom en nye vej fra minkpapier til haislundvej som jeg så

skulle benytte, for at det skulle blive mindste muligt lugt og fluer over for dem.

Men de vil ikke sætte sig i veje for at bygget på den ansøgt placering, har lovet at jeg vil gør mit bedste for at de ikke vil få så små ulemper

ved ansøgt placering.

MVh

jesper hedegaard

Holstebro Kommunes vurdering

Holstebro Kommune har vurderet, at der kan gives tilladelse til den ansøgte placering af de nye stalde. En placering af staldanlægget nord for eksisterende bygninger og uden sammenhæng med eksisterende bygninger vurderes ikke at være en umiddelbart hensigtsmæssig placering.

I forhold til transporterne vurderes det, at omgivelserne sikres ved de stillede vilkår. Der er i forbindelse med ansøgningen ikke ansøgt om etablering af yderligere veje.

Samlet giver det det indkomne ikke anledning til ændringen af udkast til miljøgodkendelse af ejendommen.

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Nissum Fjord

Hvilken beskyttelse gælder for oplandet

Der er to niveauer af beskyttelse i husdyrloven. Der er et generelt niveau, der anvendes, når påvirkningen med næringsstoffer fra oplandet har været faldende siden 2007 og et skærpet niveau, der gælder, hvis påvirkningen er steget.

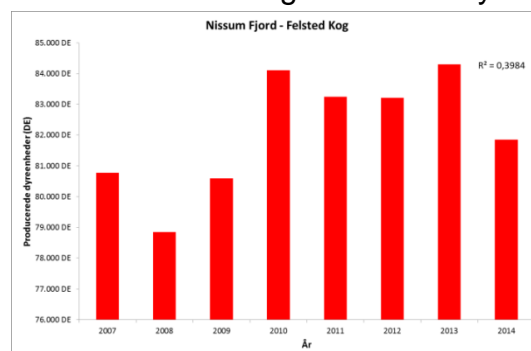
Der fremgår af miljøstyrelsens vejledning, at påvirkningen af næringsstoffer ikke er steget, hvis produktionen af husdyr i oplandet ikke er steget siden 2007.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrholdet i oplandet til Felsted Kog har været stigende siden 2007. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrlovens skærpede beskyttelsesniveau gælder for denne miljøgodkendelse.

Det skærpede beskyttelsesniveau betyder, at ansøger skal vise, at det miljøgodkendte projekt ikke udleder mere nitrat til fjorden end et plantebrug, der dyrker et areal af samme størrelse.

Hvordan har produktionen af husdyr udviklet sig siden 2007

Miljøstyrelsen har den 10. december 2014 offentliggjort nye tal for produktionen af husdyr i kystoplande. Hvis den såkaldte "forklaringsgrad (R^2)" er over 0,5, så skal kommunen vurdere udviklingen ud fra en metode kaldet "lineær regressionsanalyse". Holstebro Kommune har beregnet forklaringsgraden til 0,4, jvf. figur 1. Dette betyder, at udviklingen beregnes som forskellen mellem produktionen i 2007 og tidspunktet for indsendelse af ansøgningen. I 2014 blev der produceret 81.850 DE og i 2007 blev der produceret 80.776 DE. Dyreholdet er i perioden steget med 1.075 DE, hvilket svarer til en relativ stigning på 1,3 %.

Hvorfor beskyttes Nissum Fjord

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tangsø er i udpeget som Natura 2000-område nr. 65. Fjorden er beskyttet som habitat- (H58), fuglebeskyttelse- (F38) og ramsarområde (R4).

Figur 1. Udviklingen i producerede dyreenheder i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord.

Nissum Fjord er opdelt i tre bassiner. Fjordens nordvestlige del forbindes med Vesterhavet gennem slusen ved Thorsminde, og fjorden er en lukket såkaldt fjord. Storåen løber ud i det inderste bassin, der kaldes Felsted Kog. I Natura 2000-sprog er Felsted Kog udpeget som en kystlagune (naturtype 1150). I vandplanen er det beskrevet, at miljøforholdene ikke er tilfredsstillende, da området påvirkes af for store mængder næringsstoffer såsom nitrat (N) og fosfor (P).

Appendiks 2 - Natura 2000-vandopland Venø Sund - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund står i forbindelse med Venø Sund, der er udpeget som Natura 2000-område N62 på baggrund af EF-habitatområde (H55) og EF-fuglebeskyttelsesområde (F40) - Venø og Venø Sund.

SMV-analysen⁵ for Venø Sund og Venø (Natura 2000-område nr. 62, Habitatområde H55, Fuglebeskyttelsesområde F40) anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Strandenge i området, da langt den overvejende del er afgræsset og har gunstig naturtilstand.
- Kalkoverdrev, da kvælstofbelastningen ligger under naturtypens tålegrænse og det kortlagte areal har høj strukturtilstand.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Lagune, bugt og rev primært pga. for stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Klithede, tør hede og surt overdrev fordi laveste enden af tålegrænseintervallet for kvælstofdeposition er overskredet på hele arealet.
- Lysbuget knortegås, hvinand, toppet skallesluger, stor skallesluger pga. for stor belastning med næringsstoffer i fjorden, forstyrrelse m.v.
- Klyde pga. lav og meget sårbar ynglebestand i området.

Prognosen er ukendt for:

- Enårig strandvegetation, stavsild, spættet sæl og dværgterne pga. manglende kendskab til naturtypens/arternes forekomst i området.

Den primære påvirkning af Natura 2000-område (N62) fra udvidelser af husdyrbrug i Holstebro Kommune sker gennem udvaskning af næringsstoffer ved udbringning af husdyrgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer. Projektet vurderes primært at kunne påvirke større lavvandede bugter og vige (1160) samt rev (1170). Prognosen er ugunstig pga. for store tilledninger af næringsstoffer fra land, og næringsstofbelastning af de marine områder udgør en alvorlig trussel. Venø Sund og Venø Bugt er som resten af Limfjorden påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Dette resulterer i nedsat sigtdybde, bl.a. forringede forhold for ålegræssets dybdeudbredelse. Bundfaunaens sammensætning er ligeledes påvirket af den høje næringsstofbelastning. Dermed påvirkes også fødegrundlaget for lysbuget knortegås og hvinand, der henholdsvis lever af bundplanter og -invertebrater. Toppet- og stor skallesluger, der begge primært lever af fisk, påvirkes også negativt.

Oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er ikke udpeget som fosforfølsomt område i miljøstyrelsens kortværk, men idet prognosen for Venø Sund er ugunstig pga. for stor tilledning af næringsstoffer fra land, så vurderer Holstebro Kommune at der skal foretages en konkret vurdering af både fosfor- og nitratudvaskningen. Området Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er af Holstebro Kommune ikke vurderet at være et lukket område.

---

⁵ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniakpåvirkning, behandles disse ikke i indeværende miljøgodkendelse, da afstanden fra Holstebro Kommunegrænse og til Natura-2000 området er over 6 km, hvorfor ammoniakdepositionen fra projektet ikke vurderes at kunne medføre væsentligt forringelser i udpegningsgrundlaget.

Deloplandet Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund udgør en del af Hovedvandområdeplan 1.2 Limfjorden. Ifølge Miljøministeriets vandplan for Hovedvandområdeplan Limfjorden⁹ er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Samlet kan det konkluderes, at Natura 2000 udpegningsgrundlaget for området er negativt påvirket af fosfor- og nitrattilledningen.

Nitrat - Vurdering af forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er i henhold til miljøstyrelsens vejledning en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

AD pkt. 1A)

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at dyreholdet i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund har været faldende i perioden 2007-2012. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er opfyldt, jvf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er offentliggjort af Miljøstyrelsen den 28. februar 2013. De anførte produktionstal kan variere fra Miljøstyrelsens datasæt, da Holstebro Kommune kan korrigere datasættet for fejl⁶ i f.eks. CHR-data eller lokale forhold, der kan have stor betydning i mindre oplande.

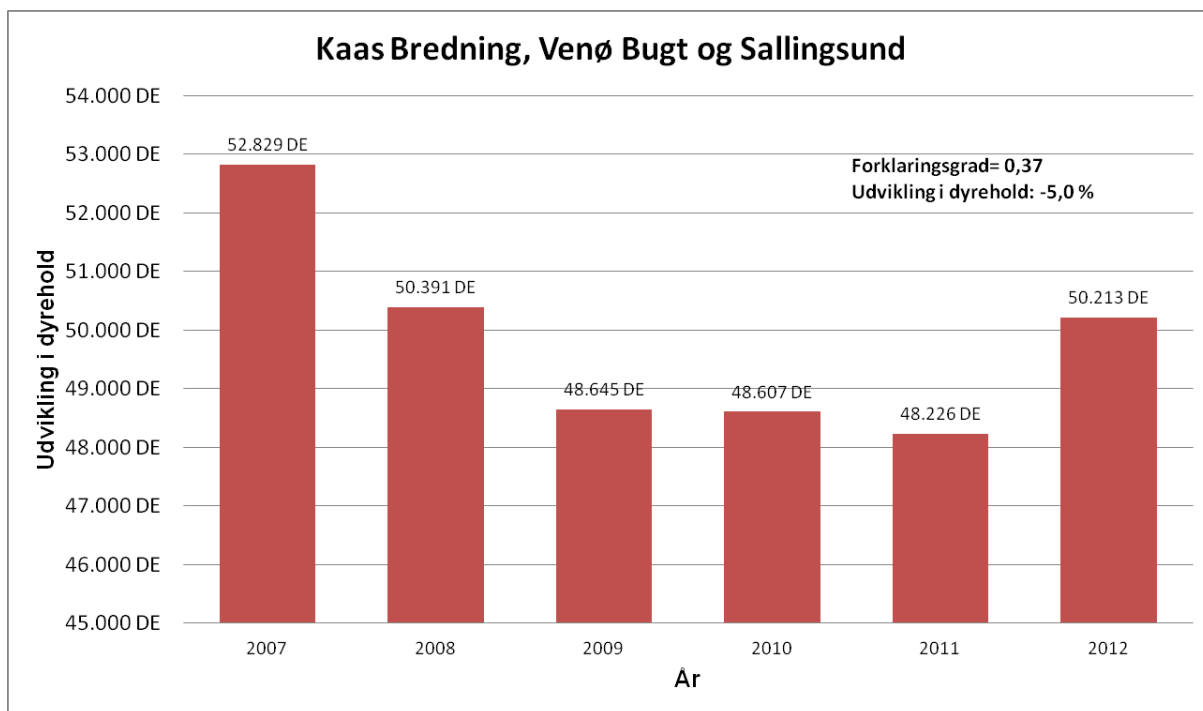
---

⁶ Data i CHR skal indberettes for antal dyr på stald for f.eks. svin, kyllinger og mink. I samarbejde med Conterra Aps har en række kommuner indberettet åbenlyse fejl, såsom produktion, hvor den årlige produktion er angivet,

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis forklaringsgraden er mindre end 0,5. Af figur 2 fremgår det, at forklaringsgraden for den lineære regression er under 0,5 for Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund, hvorfor udviklingen i dyrehold vurderes på baggrund af en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår i forhold til 2007.

Figur 2. Udviklingen i dyrehold i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning i perioden 2007-2012 med angivelse af forklaringsgrad samt den absolutte udvikling i dyreholdet i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund.

I perioden fra 2007 til 2012 er antallet af producerede DE i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund faldet med 5,0 %. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at udvikling i antallet producerede husdyr i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund er faldende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau for Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund er opfyldt.

Ad pkt. 1B)

Samlet er det Holstebro Kommunes vurdering, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund i perioden 2007 til 2012, jvf. nedenstående redegørelse.

I henhold til forslag til vandplanen for Limfjorden er fordelingen af andre kilder til nitratudledning til Limfjorden primært bestående af renseanlæg (45 %), dambrug (23 %), regnvandsbetingede udløb (13 %), spredt bebyggelse (13 %) og industri (6 %).

Renseanlæg

Renseanlæg er efter landbruget, den næststørste udleder af nitrat til Limfjorden. Der er 12 renseanlæg, der har udledninger til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. På baggrund af oplysningerne i WINSPV har Holstebro Kommune foretaget en beregning af kildeudledningerne fra renseanlæggene i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Punktkildeudledninger fra renseanlæg i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er i perioden 2007 til 2012 faldet fra 37,0 tons/år til 16,7 tons/år, jvf. tabel 1.

Tabel 1. N-kildeudledning fra renseanlæg beliggende i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Data er baseret på registreringer i WINSPV for perioden 2007 til 2012.

Opland	Delopland	År	Total	Indekseret	Ændring i kildeudledning
Limfjorden	Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund	2007	37,0 tons N/år	100	0,0 tons N/år
		2008	26,5 tons N/år	71	-10,6 tons N/år
		2009	25,8 tons N/år	70	-11,2 tons N/år
		2010	24,8 tons N/år	67	-12,3 tons N/år
		2011	20,9 tons N/år	56	-16,2 tons N/år
		2012	16,7 tons N/år	45	-20,3 tons N/år

Dambrug

Der er i henhold til vandplanen 4 dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Der sker i disse år en løbende ombygning til recirkulerede dambrug. Recirkuleringsanlæg har generelt en positiv indvirkning på biologisk mangfoldighed og vand, idet forureningen af vandløb og søer, og kystområder reduceres. Der forventes derfor ikke en forøgelse af næringsstofudledningen fra dambrug i perioden 2007-2012. Herudover sker der hyppigt det, at fodermængden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges. På baggrund heraf vurderes det, at N-tilførslen fra dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund vil være relativt uændret.

Regnvandsbetingede udløb

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne herfra at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid, at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. renseanlæg.

Spredt bebyggelse

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring af direkte udledninger til godkendte nedsivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til recipienten. I de undersøgelser, der foreligger, reduceres udvaskningen med ca. 85 % ved anvendelse af nedsivningsanlæg i forhold til den direkte udledning. Disse tal er baseret på lerjorde, hvorfor de ikke umiddelbart kan overføres til de sandede jorde, men de illustrerer, at udviklingen vil medføre en reduceret udledning fra den

spredte bebyggelse. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Ad. pkt. 1C)

Som led i udmøntning af vandplanerne er Holstebro, Skive, Morsø og Stuer Kommuner i gang med forundersøgelser af fem vådområdeprojekter i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Holstebro Kommune vurderer ikke, at der er inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven i opgørelserne under pkt. 1A og 1B.